

Profielen.hr.nl ONAFHANKELIJK BLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM

PROFIELEN

FEBRUARI 2012 ISSUE #94

**NO MERCY
OOK
DEELTIJDERS
KRIJGEN
LANGSTUDEER-
BOETE**

Zussen!
Zelfde gezin, zelfde studie

**MILJOENEN
NAAR STUDIE-
SUCCES
WERKT HET?**

Ontdek de masters van de Universiteit Leiden

Kom in maart naar de Masterdagen en ontdek meer dan zestig masters van de Universiteit Leiden en veel bijzondere specialisaties.

www.mastersinleiden.nl

Universiteit Leiden

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

SCHAATS MEE EN GEEF ALLES! WWW.IJSSTRIJD.NL

check daily!

**ELKE DAG
VERS
ONDERWIJS NIEUWS
PROFIELEN.HR.NL**

ILLUSTRATIE: LOLLY MORRIS

12

interview

MR. TECHNO
AZIZ YAGOUB
VAN CLUB
PERRON

**BROERS EN
ZUSSEN**
ZELFDE GEZIN
ZELFDE STUDIE

Nieuws: **LANGSTUDEERBOETE** en deeltijders **05**
 Achtergrond: **HR-BEGROTING 2012** **16**
 Bij de les: **7 DAGEN** zonder **FACEBOOK** **24**
 Achtergrond: de effecten van **STUDIESUCCES** **26**
 Meelopen: **STUDENT EN VADER** van 5 **30**
 Afgestudeerd: 'Rondje Noordereiland' **ERIK VAN LOON** **31**

NIEUWS:

- 08** Roosterproblemen
- 10** Serious game in minor
- 11** Leider gezocht m/v
- 25** Hbo-p studenten

VERDER:

- 03** Colofon
- 04** Infographic
- 06** Kort
- 25** Column Jurgen
- 29** Kenniswerker

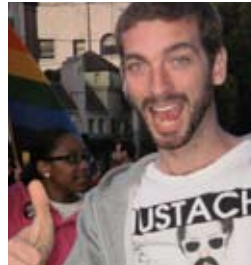
32 Mini's

- 32** Column Ernest
- 33** Recensie
- 34** Wie ben jij dan?
- 35** Wie-wat-waar

Aan dit nummer werkten mee:

MELISSA SMINK >
Stagiair

Ze zit in het derde jaar van de School voor Journalistiek, maar is buiten werk- en studietijd fanatiek Thai-bokser. Lees Melissa's artikel over een 'deeltijdvader' op p.30.

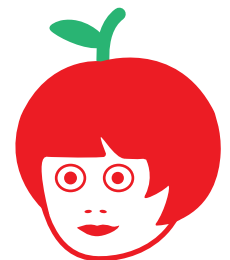

<AARON VAN WIRDUM
Freelance journalist

Aaron liep in 2008 stage bij *Profielen*. Nu doet hij de master Politiek en maatschappij in historisch perspectief. Lees zijn interview met Aziz Yagoub, p.12.

NINA FERNANDE >
4e jaars illustratie WdKA

Ze studeert nog, maar heeft desondanks al een heel herkenbare, cartooneske stijl. Voor *Profielen* verbeeldde ze het thema 'groene voetafdruk'. Kijk op p.4.

PROFIELN IS HET REDACTIONEEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELN VERSCHIJNT NEGENMAAL PER JAAR.

COLOFON Verschijningsdatum *Profielen* 94 21 februari 2012 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Darice de Cuba, Melissa Smink (stagiaire) Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Ernest van der Kwast, Jurgen van Raak, Sabine Schipper, Aaron van Wirdum Redactieraad Japke-d Bouma, Jan van Heemst, Tessa Meeus, Ton Notten Foto's Levien Willemse, Melissa Smink, Erik Flohr Illustraties Annet Scholten, Robin Bremer, Jochem van Aller, Nina Fernande, Nelleke van Hoof Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Maxime Biekmann Cover Levien Willemse Redactie-adres Museumpark 40, laagbouw bg, kamer ML 0.90. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hro.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Website www.profielen.hro.nl Advertenties (m.u.v. profijtjes) Via www.profielen.hro.nl Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 23 ISSN 1385-6677 **Profielen 95 verschijnt op 26 maart 2012**

HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKELEN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Locatie

Kralingse Zoom	258,4
Blaak	309,6
Academieplein	399,3
Museumpark	437,9
Wijnhaven 107	454,8
Wijnhaven 61	491,3
Pieter de Hoochweg	588,5
RDM Campus	2006,8

*kWh=kilowattuur / *GJ=gigajoule

Elektriciteit

totaal kWh* per student

Stadsverwarming

totaal GJ* per student

0,47
1,50
1,42
1,17
0,87
1,95
0,24
n.v.t.

OP GROENE VOET

ELEKTRICITEITSVERBRUIK OP DE HR IN 2011

DE HOGESCHOOL ROTTERDAM IS HET NIEUWE JAAR GOED BEGONNEN DOOR VOORTAAN ZOWEL ELEKTRICITEIT ALS GAS GROEN IN TE KOPEN.

De contracten liepen eind 2011 af, en dit was een uitgelezen kans om volledig over te stappen op groene stroom. Ook wist de HR – goed voor een energierekening van drie miljoen euro per jaar – een lagere prijs te bedingen door samen met een aantal andere hogescholen energie in te kopen. Een mooi resultaat, zowel voor de reductie van CO2-uitstoot als voor de portemonnee, maar tegelijkertijd blijft het energieverbruik per student stijgen, stelt duurzaamheidsmanager Toon de Jong vast. 'Dat zit 'm vooral in het snel groeiende aantal gebouwen van de hogeschool en het verbeteren van de klimaatbeheersing.'

En hoe verklaart hij het enorme verschil tussen de Kralingse Zoom en

RDM Campus (Innovation Dock)? 'RDM Campus is een grote locatie, maar heeft weinig studenten, namelijk 473. Op de Kralingse Zoom lopen 7748 studenten rond. Het gebouw gebruikt per definitie energie, voor licht, verwarming of airco, ongeacht hoeveel of weinig mensen van een ruimte gebruikmaken. Als daar meer studenten van profiteren, daalt dus ook het aantal kWh per student.' En zo is alles verklaarbaar. 'Op Museumpark doen we het minder goed, vanwege de serverruimte en het feit dat de klimaatinstallatie verouderd is. Wijnhaven 107 scoort slecht voor elektra vanwege stoombevochtiging in de ventilatie. Maar ja, op een ander level zorgt het voor een beter werkklimaat binnen het gebouw. En dat telt ook zwaar.' □

Deeltijders kwetsbaar voor langstudeerboete

Op de Hogeschool Rotterdam studeren ongeveer 31.000 studenten, 4.395 van hen doen dat in deeltijd. In aanloop naar de langstudeerboete die volgend collegejaar van kracht gaat, maakt juist deze groep zich grote zorgen. En met hen docenten, onderwijsbestuurders en politici.

STAATSSECRETARIS HALBE ZIJLSTRA HEEFT EEN FLINK ROBBERTJE MOETEN VECHTEN met de Eerste en Tweede Kamer om zijn standpunt over de positie van deeltijders in de langstudeerderswet te verdedigen. Niet alleen de oppositie had bezwaren tegen het feit dat deeltijders niet worden uitgesloten van de langstudeerboete van 3000 euro, ook regeringspartijen hadden het er moeilijk mee. Niet zó moeilijk dat ze de wet vervolgens blokkeerden, maar Zijlstra heeft wel moeten beloven de positie van deeltijdstudenten te zullen onderzoeken in een 'brede verkenning'. De deadline voor dit onderzoek is 1 maart 2012.

Waar zit nu de pijn? Deeltijders mogen niet langer over hun studie doen dan voltijdstudenten, maar omdat zij naast hun studie vaak nog een baan en gezin hebben, is het voor hen moeilijker om binnen de termijn af te studeren. Zijlstra wil desondanks geen uitzondering voor deeltijders maken, anders zou er een sluiproute ontstaan voor voltijders die de langstudeerboete willen ontlopen.

Bovendien doen de meeste deeltijdstudenten in het hbo niet langer over hun studie dan voltijders, stelt Zijlstra. Op de universiteiten is er wel een duidelijk verschil tussen deeltijders en voltijders en daarom vindt Zijlstra dat die instellingen zich moeten bezinnen op de kwaliteit en studeerbaarheid van hun opleidingen.

1.188 deeltijders in gevarenzone

Van de landelijke politiek naar de praktijk op de Hogeschool Rotterdam. In december ontvingen 1.188 deeltijders een brief waarin zij door de hogeschool geïnformeerd werden over de langstudeerboete. Deze groep loopt het risico volgend collegejaar de boete te krijgen gepresenteerd. Het IvL (lerarenopleiding) herbergt met 1.157 studenten de grootste groep deeltijders van de Hogeschool Rotterdam. Onderwijsmanager Irma Westheim kijkt de naderende langstudeerboete met bezorgdheid tegemoet. 'De HR heeft de studenten die

het aangaat in december een brief gestuurd om ze erop te wijzen dat zij – mogelijk – in aanmerking gaan komen voor de boete. Voor onze studieloopbaancoaches (slc's) is het een heel belangrijk onderwerp in hun contacten met de studenten. Maar ook in onze voorlichting naar mensen die volgend jaar willen beginnen, wijzen we op de langstudeerboete. Het schrikt af. Dat merken we bij de open dagen. Daarom verwacht ik een negatieve invloed op de instroom, al heb ik nu nog geen idee van de omvang.'

'WE MERKEN DAT DE BOETE NIEUWE STUDENTEN AFSCHRIKT.'

Op de lerarenopleiding speelt nog iets anders mee dat de positie van deeltijders verder verslechtert: het instellingscollegegeld. 'Veel van onze deeltijders zijn al bevoegd. Ze hebben al een bachelor, maar willen nu ook een bevoegdheid halen voor een ander schoolvak. Dat is in veel gevallen op verzoek van de school waar ze werken, bijvoorbeeld als er een tekort aan leraren is voor een bepaald vak. Omdat het dan om een tweede bachelor gaat, geldt het instellingscollegegeld van 6.750 euro. Op zich zijn mensen die een tweede studie doen in de gezondheidszorg of onderwijs vrijgesteld van het instellingscollegegeld. Maar dat geldt niet voor studenten die al een bachelor hebben in dat vakgebied. Dus een leraar Engels die nu Duits doet, is de klos. **Vier jaar lang 6.750 euro, al ben je dan wel vrijgesteld van de langstudeerboete.'**

Wat doet Westheim aan deze situatie? 'Om te beginnen staan de slc's op scherp. Ze hebben al het signaal afgegeven dat we veel eerder potentiële langstudeerders moeten benaderen. Een forse studieachterstand kan al vanaf het tweede studiejaar ontstaan. Onze slc's zijn altijd vakdocenten. Dat betekent dat zij strak kunnen sturen, omdat ze precies weten wat

de studenten moeten doen. Verder hebben wij twee jaar geleden met de herinrichting van het curriculum de kans op langstuderen verkleind. Theorie en praktijk zijn nu beter met elkaar verbonden. Studenten kunnen daardoor niet meer eindeloos hun praktijkopdrachten uitstellen, waardoor ze aan het einde van hun studie in tijdnood komen. Dat dwingt de student om grenzen te stellen naar zijn werkgever. Die wil namelijk vaak wel een bevoegde leerkracht, maar maakt door de werkdruk te weinig ruimte vrij voor studie. Door deze ingreep hebben we nu minder langstudeerders dan vier jaar geleden. Ook bieden we maatwerk. **Studenten met relevante werkervaring kunnen bepaalde onderdelen versneld doorlopen.** Toch durf ik niet te voorspellen hoe de situatie voor onze huidige en toekomstige studenten volgend collegejaar zal uitpakken.' □

Esmé van der Molen

TIPS VOOR DEELTIJDERS

- **Profiteer maximaal** van studieloopbaancoaching. Slc's kunnen je helpen met een werkbaar studieplan en samen met jou je voortgang monitoren. Elke student krijgt vier gesprekken. Heb je meer tijd nodig, dan kunnen dat er maximaal tien zijn.
- **Als je relevante werkervaring hebt,** kijk dan met de opleiding of je vrijstellingen kunt krijgen en versneld kunt (af) studeren.
- **Wees assertief.** Beknibbel niet op studie-uren omdat het druk is op het werk. 'Gebruik' de langstudeerboete als argument richting je werkgever. Heb je behoefte aan feedback, ook rondom de combinatie werk-studie-privéleven, dan kun je contact opnemen met het mentoraat voor deeltijders en 21plussers: SupportTeam 21+ en Deeltijd, supportteam@hr.nl.

CARTOON VAN PETER COOLS
4E JAAR ILLUSTRATIE WDKA

BEST GELEZEN OP DE SITE

De website van **Profielen** is vernieuwd. Hij is niet alleen sneller geworden, maar nu ook goed te gebruiken op smartphones en tablets. Een artikel hierover op de *Profielen*-website werd ruim 6200 keer gelezen. **Nieuwsgierig?** Ga naar profielen.hr.nl en zoek op 'Profielen mobiel'.

Instellings- collegegeld omhoog

HET WETTELIJK VASTGESTELDE COLLEGEgeld VOOR BACHELOR-OPLEIDINGEN BEDRAAGT KOMEND STUDIEJAAR 1771 EURO, DAT WAS 1713 EURO.

Het instellingscollegegeld van de meeste bacheloropleidingen gaat van 6750 naar 7000 euro per jaar. Bij de studenten die het instellingscollegegeld moeten betalen, gaat het grofweg om twee groepen. Ten eerste alle studenten die van buiten Europa komen, en ten tweede studenten die eerder een bekostigde bachelor- of mastergraad hebben behaald en nu aan hun tweede bachelor of master beginnen (de stapelaars). **Ook het vaak nog hogere collegegeld voor de meeste masteropleidingen gaat omhoog.** Zoek op Hint naar het collegebesluit van 13 december 2011 voor de precieze bedragen.

OP BUITENLANDSTAGE? GEBRUIK JE NETWERK!

KEVIN HUIZER, derdejaars student commerciële economie, blogde afgelopen najaar voor de site van *Profielen* over zijn stage in New Jersey, USA. In zijn laatste blog geeft hij studenten die ook op buitenlandstage willen een rijtje tips. **Bij het vinden van een goede stageplek moet je vooral je netwerk gebruiken, adviseert Kevin.** 'Een netwerk is iedereen die je kent, dus ook de vriendin van je moeder die bij Unilever werkt of een van je docenten. Vraag alleen om een introductie en doe een follow-up door middel van een telefoontje. Mailen is dan misschien wel heel erg 21e eeuw, maar bellen blijft persoonlijk.'

CIJFERS:

0 Er is geen verband gevonden tussen de hoeveelheid contacttijd en studiesucces.

16 procent van het hbo in Nederland biedt minder dan tien contacturen per week. In 2007 was dat nog 33 procent.

48,3 Landelijk biedt ruim 48 procent van de hbo-opleidingen tussen de tien en vijftien contacturen per week aan.

Ook **BASISBEURS** meerjarige master afgeschaft

Ook studenten die dit collegejaar aan een twee- of driejarige masteropleiding zijn begonnen, verliezen vanaf september hun basisbeurs. Die wordt door staatssecretaris Zijlstra afgeschaft voor alle masterstudenten. Alleen studenten die vóór 1 september 2011 begonnen aan bijvoorbeeld een research-, bèta- of geneeskunde-master krijgen 'overgangsrecht'. **De rest is zijn basisbeurs straks kwijt**, blijkt uit het wetsvoorstel 'Studeren is investeren' dat staatssecretaris Zijlstra in januari naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Daarin staat ook dat studenten die meer dan één jaar studievertraging hebben opgelopen, het recht op de OV-chipkaart verliezen en hun eigen reiskosten moeten gaan betalen.

ECOMARATHON NAAR ROTTERDAM

DE SHELL ECO MARATHON, WAARAAN ELK JAAR HET TEAM PHIDIPPIDES VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM MEEDOET, KOMT NAAR ROTTERDAM. Van 17 tot 19 mei racen meer dan tweehonderd studententeams tegen elkaar met voertuigen die zestien kilometer moeten afleggen met zo min mogelijk brandstof. Een parcours rondom Ahoy wordt speciaal voor het evenement afgesloten. Voorheen vond de race plaats op een circuit in Duitsland. Door de wedstrijd nu in een stedelijke omgeving te organiseren, wil Shell een breder publiek laten kennismaken met duurzame mobiliteit en met 'het enthousiasme en de technologische inventiviteit van de deelnemers', zo is te lezen op de site van Shell.

Studiepunten slc flexibel ingezet

MET INGANG VAN HET VOLGEND COLLEGEJAAR wordt het studieloopbaancoachingsbeleid aangepast. DRIE STUDIEPUNTEN PER JAAR WORDEN TWEE TOT VIER STUDIEPUNTEN IN JAAR 1 EN 2 EN ÉÉN TOT DRIE STUDIEPUNT(EN) IN JAAR 3 EN 4. Het college van bestuur (cvb) heeft hiertoe besloten na een rondgang langs alle instituten, waarbij de leden spraken met studenten, docenten en management. Docenten gaven daarin aan dat studieloopbaancoaching (slc) qua studiepunten (3) te rijk is bedeed en te pluriform wordt ingevuld. Studenten hebben recht op minimaal vier,

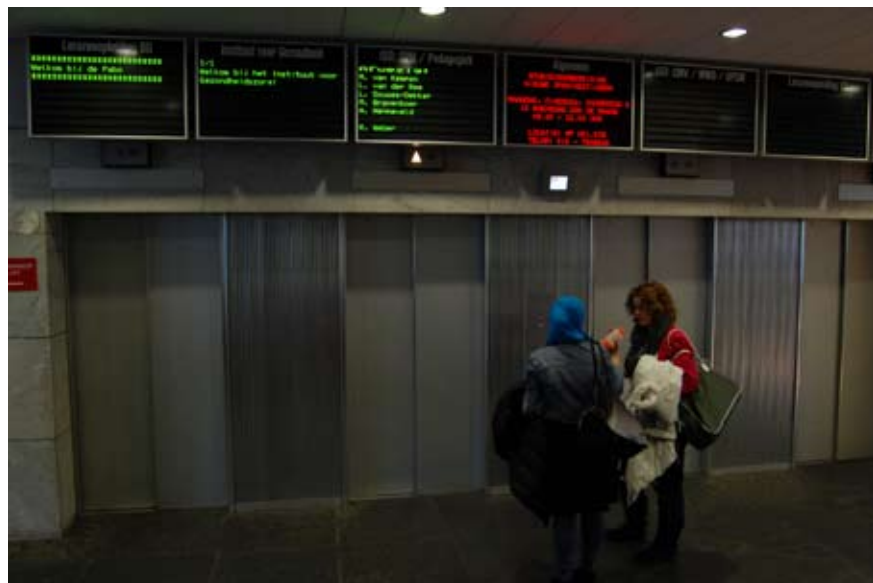
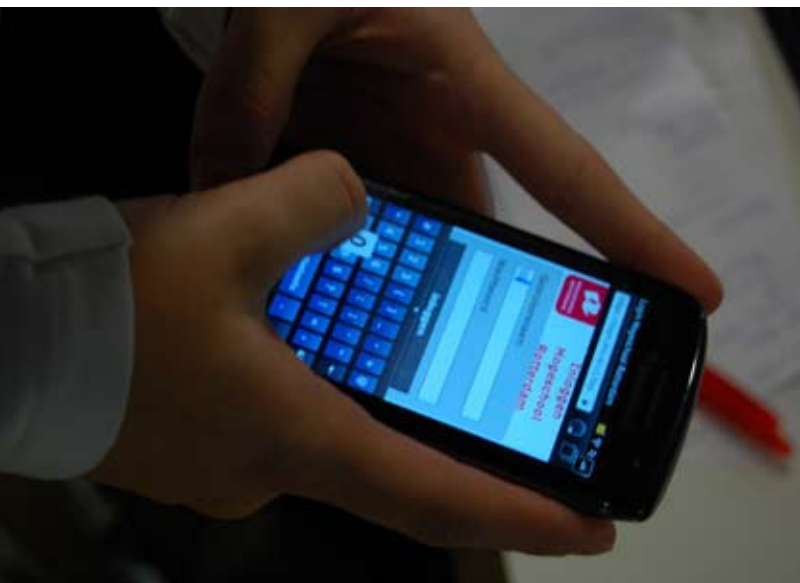
maximaal tien slc-gesprekken, waarvan het startgesprek er één is. 'Die vier gesprekken worden niet altijd gehaald en die tien gesprekken al helemaal niet', vertelt bestuursvoorzitter Jasper Tuytel desgevraagd. 'Gevolg was dat de studiepunten die voor slc zouden moeten worden ingezet regelmatig een andere invulling kregen. **Vandaar dat wij nu kiezen voor meer speelruimte. Aandacht voor het individu en voor studievoortgang blijft in het basispakket, dat is het hart van alle maatregelen die het studiesucces van studenten moeten bevorderen.** Maar daarboven wordt het nu mogelijk om binnen slc onder-

steunend onderwijs te geven of speciale trajecten aan te bieden die zwakke punten van studenten moeten wegwerken. Met andere woorden: Studieloopbaancoaches kunnen meer maatwerk gaan leveren zodat slc meer recht doet aan het aantal studiepunten.' **Overigens blijft het mogelijk om tot tien individuele gesprekken met een student te voeren als dat noodzakelijk is, aldus Tuytel.** 'Het cvb stelt hier nog steeds geld voor beschikbaar. Maar dat geld wordt pas uitgekeerd als in Osiris is aangetoond dat die gesprekken ook daadwerkelijk zijn gevoerd.'

616 In het eerste jaar hebben voltijdstudenten op de HR gemiddeld 616 contacturen, in het laatste jaar 290.

1760 contacturen is de norm van de hogeschool voor een vierjarige voltijdstudie. Dat is elf uur per week, vier jaar lang, veertig lesweken per jaar.

1845 is het aantal contacturen (klokuren) dat voltijdstudenten gemiddeld in vier jaar op de HR krijgen.

ONDERZOEK NAAR ROOSTERPROBLEMEN OP HR

Roosters, niet belangrijk genoeg

We vinden het niet belangrijk genoeg. Kort gezegd is dat de conclusie van hogeschoolmedewerker Servaas van der Horst over de roosters. Afgelopen maanden boog hij zich in opdracht van het college van bestuur over het waarom van de roosterproblemen bij veel onderwijsinstellingen.

Veel directeuren hebben niet zoveel bemoeienis met de roosters, die op de Hogeschool Rotterdam ook nog eens worden betiteld als 'kleine kwaliteit'. 'Symbolisch', noemt Van der Horst dat: het maken van goede roosters heeft een te lage prioriteit. En dat terwijl HR-studenten de roosters, op een vijfpuntenschaal, gemiddeld een 2,8 geven; het laagste van alle hogescholen en dus onder het landelijk gemiddelde van 3,4, zo blijkt uit de meest recente uitkomsten van de NSE (Nationale Studentenenquête).

Maar misschien nog wel belangrijker is **de relatie tussen de studentenoordelen over de organisatie van het onderwijs en de oordelen over de inhoudelijke aspecten van het onderwijs**. 'Als een rooster laat wordt gepubliceerd en er zijn veel roosterwijzigingen, heb je je onvoldoende al te pakken. En dat vertaalt zich automatisch in een onvoldoende voor de inhoud van een opleiding', aldus Van der Horst.

ROOSTERWIJZIGINGEN

De klachten van studenten over roosters zijn bekend. Roosters worden pas kort voor de onderwijsperiode bekendgemaakt, een grote hoeveelheid roosterwijzigingen, een docent die niet komt opdagen, een te klein lokaal of een lokaal waar de beamer het niet doet. En er zijn de tussenuren, maar die leiden weer niet per definitie tot een negatief oordeel. Van der Horst: 'Bij onderwijsconcepten waarbij je zelfstandig in groepjes werkt, zien studenten het niet als verloren tijd.'

Van der Horst sprak op de HR en op andere hogescholen met allerlei

personen die betrokken zijn bij de roosterorganisatie. **Bij opleidingen en instituten die het goed voor elkaar hebben, zag hij dat de directie zich direct met het roosteren bemoeide**. Van der Horst: 'Iemand als Dick Glasbergen (directeur IBB, inmiddels met pensioen, red.) vindt het logistieke proces van het roosteren echt belangrijk. Hij zat erbovenop, en ging er samen met de manager bedrijfsvoering en de onderwijsmanagers voor zitten. Maar dat deden en doen lang niet alle directies.'

DOCENTENWENSEN

Een goede directeur kan, vindt Van der Horst, niet accepteren dat bij het maken van een rooster alle wensen van docenten worden ingewilligd. Van der Horst: 'Ik chargeer, maar ze willen allemaal tussen tien en twee uur lesgeven in het beste lokaal. Hoe meer je de docenten in die wensen tegemoetkomt, hoe slechter het rooster voor studenten en docenten wordt. Dat krijg je als je veel docenten met een kleine aanstelling hebt. Maar het is ook het gevolg van het feit dat directeuren niet optreden tegen het inwilligen van onredelijke docentenwensen.'

Bij het roosteren wordt verder niet altijd rekening gehouden met het aantal beschikbare lokalen. Van der Horst: 'Als een docent in week één twee lokalen wil voor de aftrap, in week twee acht voor klassikale lessen en in week drie 24 lokalen voor groepsoopdrachten, is dat lastig. Dat kan niet altijd, en een manager bedrijfsvoering moet dat ook kunnen roepen. En een directie moet zoiets natuurlijk niet toestaan.'

Tenzij je de ruimte hebt voor een dergelijk onderwijsconcept. Dat is

FOTOS: JOS VAN NIEROP

'IEDEREEN WIL TUSSEN TIEN EN TWEE UUR LESGEVEN IN HET BESTE LOKAAL.'

bijvoorbeeld het geval op de Hogeschool Avans in Den Bosch. Van der Horst: 'Daar heb je een uitstekend geoutilleerd, flexibel te gebruiken studielandschap, met tafeltjes en 1050 stoeltjes waar studenten, ook in kleine groepjes, kunnen werken.'

ZWAARSTE BAAN

Dat 'we' het rooster niet belangrijk genoeg vinden, laat zich volgens Van der Horst ook zien in de zware taakbelasting van veel onderwijsmanagers. 'De functie van onderwijsmanager is een van de zwaarste banen op de HR. Elke onderwijsmanager zou een coördinator logistiek moeten hebben. Daarnaast pleit ik voor meer hbo'ers op het bedrijfsbureau.'

Albert Hofstede, onderwijsmanager van de opleiding communicatie, beaamt dat. 'Mijn opleiding is in tien jaar gegroeid van veertig naar 900 studenten, maar nog steeds is er maar één onderwijsmanager. Een vaste assistent is dan ook zeer welkom.'

In de ogen van Hofstede is een goed rooster vooral het resultaat van goed nadenken. 'Wij plannen bijvoorbeeld alle projectgroepen op dinsdag in want dán kunnen we ruimte krijgen. Je moet dus weten op welke dagen andere opleidingen ruimte gebruiken', aldus Hofstede die vindt dat de onderwijsmanager wel degelijk rekening moet (kunnen) houden met docentenwensen. 'Natuurlijk is dat een spanningsveld, maar persoonlijk vind ik dat je met een docent die ver weg woont en 's ochtends zijn kinderen naar school moet brengen in overleg moet gaan over wat er mogelijk is.'

Dat vindt ook Hans van der Moolen, directeur van het Instituut voor Gezondheidszorg (IvG). Maar als zo'n docent dan 's ochtends wordt vrij geroosterd, moet hij wel aan het eind van de middag beschikbaar

zijn, een maatregel die sinds kort is ingevoerd. 'Juist aan de randen van de dag staan er verhoudingsgewijs veel lokalen leeg', aldus Van der Moolen. **'Ik merk dat docenten wel begrip hebben voor de nieuwe maatregel.'**

VIER WEKEN

Bij IvG is niet zonder reden extra naar de roosters gekeken. In de *Keuzegids* doet vooral de opleiding verpleegkunde het qua organisatie niet goed: studenten beoordeelden het onderwerp roosters vorig jaar gemiddeld met een 5,5 (op een schaal één tot tien). Inmiddels is er een onderwijsmanager die zich alleen op verpleegkunde concentreert (waar dat eerder twee opleidingen waren), en is er een nieuwe manager bedrijfsvoering. 'En Robbert Boonk (het andere directielid van IvG, red.) is verantwoordelijk voor de roosters, hij zit bovenop het proces', vertelt Van der Moolen die trots meldt dat het rooster voor blok 3 al voor de kerstvakantie bekend was, vier weken voor aanvang van de colleges.

Of er daarna nog veel roosterwijzigingen komen? Van der Moolen weet het niet, maar nuanceert de noodkreet van Van der Horst daarover. 'Iedere roosterwijziging is er één te veel maar **als er in een periode van acht weken 600 wijzigingen zijn voor het hele instituut, zijn dat er één à anderhalf per dag per opleiding.** En vaak zijn het wijzigingen die zich voordoen nog voordat het kwartaal echt begint.'

▣ *Jos van Nierop*

Servaas van der Horst gaat de komende tijd met zijn aanbevelingen langs onder andere de instituutdirecties en managers bedrijfsvoering.

SERIOUS GAME INGEZET VOOR MINOR

Een groep van 35 studenten van de minor maritime and port management deed vorige maand een serious game over het managen van een haventerminal. Het was de eerste keer dat dit simulatiespel op een hogeschool werd ingezet.

DE TERMINAL MANAGEMENT-GAME is oorspronkelijk ontwikkeld voor het trainen van managers van bestaande haven terminals. De groep die de game mag 'testen' bestaat uit twintig HR-studenten van de opleidingen logistiek & economie en logistiek & technische vervoerskunde. De vijftien anderen zijn uitwisselingsstudenten uit vooral Duitsland, Noorwegen en Letland. Volgens Jeroen Visser, docent *trade and transport law*, kan de game een vast onderdeel worden van de minor: 'Als het werkt, gaan we het volgend jaar en de jaren erop zeker weer gebruiken.'

STAP VERDER

Vierdejaars logistiek & economie Tim van de Vorm vindt het bijzonder dat de game voor het eerst door studenten uitprobeerbaar mag worden. **'Het wordt ook in de echte praktijk gebruikt als er beslissingen gemaakt moeten worden** over te bouwen of bestaande terminals.' De afgelopen tijd werkten de studenten aan een project waarbij ze zelf een terminal moesten ontwerpen. 'Met deze game gaan we dus weer een stap verder. Nu moeten we het *management* van de terminal doen', aldus Kenny Luthart, vierdejaars logistiek & technische vervoerskunde. 'Het is wel een complexe game. Je moet met veel verschillende factoren rekening houden: Hoe groot is de economische groei? Heb je reparatiekosten aan het materieel? Dat zijn allemaal zaken die je moet meenemen.'

DIJKWACHTEN EN ARTSEN

Bij een serious game hoeft de speler niet per se vermaakt te worden, het gaat erom dat je iets leert of traint. Niet alleen piloten en managers van terminals maken gebruik van serious games. Om artsen voor te bereiden op nachtdiensten en stress heeft het UMC Utrecht

de game Air Medic Sky 1 ontwikkeld. De Waterschappen trainen dijkwachters met de game Dijk Patrouille. **Via controls kunnen spelers een karakter voortbewegen of handelingen laten uitvoeren.** Hoewel dit bij veel serious games het geval is, geldt dit niet voor de terminal management-game. De studenten voeren gegevens in in Excel. De game genereert daaruit resultaten, genomen over een tijdsperiode van een jaar of langer. Op basis van die informatie kan de student *slash* manager zijn koers uitzetten.

BIJ EEN SERIOUS GAME GAAT HET EROM DAT JE IETS LEERT OF TRAIT.

Goed inschatten wat er moet gebeuren is heel belangrijk. Halverwege het jaar kan er niet meer worden ingegrepen. Moeten er meer vrachtwagens bij gekocht worden en hoe hoog of laag moeten de containers opgestapeld worden?

De game geeft overigens alleen bepaalde resultaten weer, op basis van de ingevoerde gegevens. **Net als in het 'echte' leven moet er eerst nog een board (samengesteld door de gameontwikkelaar TBA) naar kijken, voordat er beslissingen genomen kunnen worden.** De studentengroep Gold Container Terminal (GCT) met Kenny Luthart kwam als beste uit de bus. Vooral op het onderdeel 'winst' scoorde GCT bijzonder goed met tien van de tien punten. Docent Jeroen Visser kijkt met tevredenheid terug de terminal management-game als afsluiting van de minor: 'We gaan het nog in het team evalueren, maar wat mij betreft gaan we er volgend jaar mee door.' ■ *Melissa Smink*

In juni neemt de hogeschool afscheid van collegevoorzitter Jasper Tuytel.

Na vijftien jaar leiding te hebben gegeven aan de Hogeschool Rotterdam gaat hij met pensioen. Welke ideeën hebben medewerkers over het profiel van de nieuwe voorzitter?

LEIDER GEZOCHT M/V

WILMA AERTS
Docente en studieloopbaancoach
Instituut voor Managementopleidingen

WELK TYPE LEIDER HEEFT DE HOGESCHOOL ROTTERDAM NODIG?

'Ik denk dat de hogeschool een leider nodig heeft die gericht is op communicatie en samenwerking, en die niet zo politiek opereert. Het moet iemand zijn die het hoger beroepsonderwijs als geen ander begrijpt en die de samenwerking stimuleert op elk niveau: met andere hogescholen, tussen docenten onderling en tussen instituten.'

MAN OF VROUW?

'Dit lijkt me nou eens een mooie gelegenheid om een vrouw aan de top aan te stellen. In het algemeen vind ik dat vrouwen meer gericht zijn op 'samen' en dichter bij de werkvloer staan.'

WIE VIND JIJ EEN GESCHIKTE KANDIDAAT?

'Mijn eigen directeur, Elisabeth Minnemann, vind ik een uitstekende kandidaat. Zij heeft vele kwaliteiten die van pas komen bij het leiden van een hogeschool; ze is communicatief heel sterk en weet precies wat er om haar heen gebeurt. Zelf zie ik niet zoveel in het aantrekken van een zogenaamde prominent. Ik geloof juist in eigen kweek, al zie ik dat wel breed. Het zou ook iemand kunnen zijn die elders in het hbo heeft gewerkt.'

WAT IS HET EERSTE DAT JE ZOU AANPAKKEN ALS JIJ DE NIEUWE COLLEGEVOORZITTER ZOU ZIJN?

'Het motto dat we onze studenten voorhouden, is 'Overtref jezelf'. Ik denk dat ook de talenten van medewerkers beter ingezet kunnen worden. Binnen de HR bestaan goede scholingsvoorzieningen, maar al te vaak wordt er na zo'n interessante training in het dagelijks werk niks mee gedaan. Dat vind ik zonde. Als ik collegevoorzitter was, zou ik dit hoog op mijn agenda plaatsen.'

OSTARA DE JAGER-BES
Directievoorzitter Instituut Engineering
en Applied Science

WELK TYPE LEIDER HEEFT DE HOGESCHOOL ROTTERDAM NODIG?

'De nieuwe voorzitter moet een heldere onderwijskundige visie hebben op ontwikkelingen in hbo-land. Daar gebeurt nu heel veel: denk aan prestatieafspraken en profilering. Ook moet hij of zij verder smeden aan de verbintenis tussen onderwijs en de economische vraagstukken van de regio en de BV Nederland. Tegelijkertijd hoop ik dat de nieuwe voorzitter bereid is te behouden wat goed is, zoals het Rotterdams Onderwijsmodel (ROM). Dat staat als een huis. Houden zo.'

MAN OF VROUW?

'Het gaat mij om het beste talent. Voor de statistieken zou een vrouw gunstig zijn, maar voor het functioneren van de organisatie moet je gewoon met de allerbeste kandidaat in zee gaan.'

WIE VIND JIJ EEN GESCHIKTE KANDIDAAT?

'Ik weet wel iemand, maar die persoon is per definitie niet beschikbaar: SER-kroonlid Alexander Rinnooy Kan. Dat is een zeer intelligente man die op alle niveaus kan schakelen. Hij is weloverwogen, maatschappelijk geëngageerd en een netwerker pur sang. Ik zou het in ieder geval leuk vinden als het een prominent wordt. Dat geeft de organisatie trots, aan zo iemand kun je je optrekken.'

WAT IS HET EERSTE DAT JE ZOU AANPAKKEN ALS JIJ DE NIEUWE COLLEGEVOORZITTER ZOU ZIJN?

'Ik zou investeren in transparantie en openheid. Zonder een open relatie met je medewerkers, krijg je windowdressing en weet je niet wat er in de organisatie speelt. Dat kan op termijn schadelijk zijn. 'Heel concreet zou ik de praktijkgestuurde lijn van het ROM en het nieuwe onderzoeksinstituut op mijn *to do list* zetten. De koppeling tussen onderzoek en instituten kan beter. Maar ook iets simpels als 'waarmaken wat je belooft' blijkt in de praktijk van alledag soms heel lastig en zou om die reden mijn aandacht krijgen.' ■

Esmé van der Molen

CLUBEIGENAAR 'PERRON' AZIZ YAGOUB

MR. TECHNO

Aziz Yagoub (31) organiseert al jaren dancefeesten als Revolt en Kutavond, draait zelf af en toe onder dj-naam L'Azizi, en is de eigenaar van twee Rotterdamse clubs: Perron en Toffler.

**STREEFT NAAR
EEN VOLWAARDIG
NACHTLEVEN**

'EEN FEEST IS EEN SUCCES ALS HET PUBLIEK MET DE HANDJES IN DE LUCHT STAAT. NIET ALS MENSEN IN DE HOEK STAAN TE TWITTEREN.'

JE FEESTEN EN CLUBS STAAN IN HET TEKEN VAN ELEKTRONISCHE DANCE MUZIEK. MAAR HET BEGON ALLEMAAL MET EEN KARAOKEFEESTJE...

'Klopt, de Vergulde Glimlach. Dat deed ik met vijf vrienden een jaar of tien geleden als flauwe grap. Maar het was zo succesvol dat we het zijn blijven doen. Op een gegeven moment vier à vijf keer per jaar, op verschillende plekken. Dan stonden we de ene keer bijvoorbeeld op de stadscamping en de keer daarna op het strandje aan de Maas. En altijd de locatie helemaal aangekleed naar het thema dat we bij die avond bedachten. Zeulden we bijvoorbeeld driehonderd vierkante meter gras de zaak in of bedekten alles met aluminiumfolie. De eerste keer hadden we ook een bingo, maar er niet aan gedacht dat iemand die ook moest presenteren. Dus toen moest ik dat opeens doen. Stond ik op het podium te blèren met mijn grote mond. Tussendoor een beetje plaatjes draaien. Maar de bezoekers vonden het geweldig; de zaal ging helemaal los, elke keer weer.'

EN TOEN KREEG JE DE SMAAK TE PAKKEN?

'Je had in die tijd in Rotterdam nog heel veel publiek, ook van buiten de stad. Het maakte daarom helemaal niet uit wat er werd georganiseerd, er kwamen altijd wel mensen op af. Ik

probeerde een heel 'hippe boy' te zijn door af te geven op die 'commerciële kutmuziek'. Ik vond dat het anders moest, beter. Al toen ik een jaar of zeventien was, luisterde ik door m'n goedkope Pentium II speakertjes naar electro. Kraftwerk, Soulwax, Daft Punk, dat waren echt helden. Dus begon ik te denken hoe tof het zou zijn als ik zulke gasten kon boeken. Ik ging eigenlijk feesten organiseren die ik zelf graag zou bezoeken. Ik vond cashen ook minder belangrijk dan dat

'IK WILDE MET PERRON LATEN ZIEN DAT HET OOK ZONDER SUBSIDIE KAN.'

mensen het naar hun zin hadden. Een feest is een succes als het publiek met de handjes in de lucht staat. De hele avond. Niet als mensen in de hoek staan te Twitteren. Later heb ik daar iets meer scheiding in weten aan te brengen. Feesten waar ik echt trots op was, en meer commerciële feesten om de kosten te dekken.'

ZOALS KUTAVOND?

'Ja, maar de filosofie achter die feesten was ook wel om te choqueren. Op de flyer van de eerste

Kutavond stond ook een grote kut. Een echte kut. Waar het om ging, was dat we het uitgaan op een andere manier wilden verkopen. Een grote dj is geen garantie voor succes, het feest moest weer om het feest gaan. En dat liep als een trein!'

ANITA MEYER IS NOG EEN KEER BOOS GEWORDEN VANWEGE DE NAAM...

'Die naam had ik eigenlijk gekozen vanwege de locatie, Gay Palace. Ik ben toch een Marokkaan uit Zuid, dus ik dacht: voordat iedereen me belachelijk gaat maken, doe ik dat zelf wel. En we hebben toen inderdaad een keer Anita Meyer geboekt die, nadat ze de naam van het feest had gehoord, dacht ze dat het op haar sloeg. Daar ontstond een hele media-rel uit. Werd ik opeens gebeld door *RTL Boulevard* en de *Revu*. Maar ze is wel gewoon gekomen en ze vond het geweldig. Ze zou eigenlijk één liedje zingen, maar dat zijn er uiteindelijk vijftien geworden.'

JE WAS EEN AANTAL JAAR GELEDEN SLECHT TE SPREKEN OVER HET NACHTLEVEN IN ROTTERDAM. WAAROM?

'In korte tijd sloten veel clubs. Nighttown, Las Palmas en de Calypso waren allemaal verdwenen. Minder clubs betekent minder evenementen, minder evenementen betekent minder be-

zoekers. Dat is makkelijke wiskunde, maar de gemeente heeft vervolgens de doodsklap uitgedeeld.'

JE HEBT SAMEN MET TED LANGENBACH AL EENS GELEIT VOOR EEN SUBSIDIESTOP. IS DAT DE OPLOSSING?

'Ik heb niets tegen subsidie. Voor musea en beginnende kunstenaars is het heel goed, maar *dance* is commercieel. Als er een identiteitsprobleem is, moet dat zichzelf oplossen. Dan gaat het even een paar jaar slecht, maar daarna volgt er een *reset* en gaat het weer beter. Nu is het zo geweest dat dezelfde mensen die het al jaren verneukt hadden, gespekt werden met gemeenschapsgeld. De uitbaters liepen daarom geen risico meer. Dat betekent dat er geen reden was om te innoveren, het geld kwam toch wel binnen. Je kreeg clubs waar je tien à vijftien euro moest betalen voor een dj die er iedere week staat, met een knipperend lichtje, en meer niet.'

TOCH HEEFT LANGENBACH ONLANGS 25.000 EURO SUBSIDIE AANGENOMEN VOOR DANCECLUB NOW & WOW.

'Ja, en daar ben ik heel boos over. En teleurgesteld. Hij is vreemdgegaan. Ted is een vriend van me, ik heb heel veel van hem geleerd, en wat hij voor de stad heeft gedaan is onevenaarbaar. Ook was de subsidie een beetje een goedmaker van de gemeente. Hij heeft een paar jaar geleden namelijk onder dwang, met de dreiging van faillissement van *dance-* en poppodium Watt, iets getekend wat hem later 150.000 euro van zijn privé-geld heeft gekost. Maar daardoor heb ik er niet meer begrip voor dat hij die subsidie aanneemt, geen gram. Misschien is het mijn Marokkaanse achtergrond, maar ik vind dat je je aan je principes moet houden. Als je na vijftien jaar kritiek een kluit krijgt toegeworpen, moet je niet opeens stoppen met blaffen.'

JE HEBT IN 2010 EEN ALTERNATIEF VOOR DE DANCE PARADE AAN DE GEMEENTE

VOORGESTELD: ROTTERDAM ELECTRIC CITY. HOE ZAG JE DAT VOOR JE?

'Ik vond dat de gemeente een alternatief moest aanbieden voor het verdwijnen van de Dance Parade. Aboutaleb had vooral moeite met de veiligheid van een grootschalig festival, vanwege openbare dronkenschap en drugsgebruik, dus ik had een creatieve oplossing bedacht. Rotterdam Electric City had een grootstedelijk festival moeten worden, op verschillende locaties, met de verantwoordelijkheid bij de verschillende exploitaties. Het had Rotterdam weer internationaal op de kaart kunnen zetten. Maar de gemeente wilde op de inhoudelijke stoel gaan zitten. Ik was zo ziek van alle beslissingen die genomen werden. Bij dat soort instanties gaat er tachtig liter koffie in, maar er komt helemaal niets vruchtbaars uit. Ik was het beu om mijn tijd eraan te verdoen. Toen dacht ik: "Jullie bekijken het maar, ik doe het wel op mijn eigen manier."

'IK WIL IN MIAMI ER ALS VROEGE PIONIER BIJ ZIJN.'

DUS OPENDE JE PERRON EN TOFFLER?

'Ja, ik wilde laten zien dat het ook zonder subsidie kan. Ik ging in die tijd ook veel op reis, en zag dat het in clubs in het buitenland vaak om de club zelf gaat. Die hadden een ziel, een bepaald *imago*. Rotterdam schreeuwde daar om, want hier hadden we alleen nog maar verhuurschuren. Op een gegeven moment gingen alle verhuurlocaties feesten geven voor bepaalde etnische minderheden. Een Turks feest hier, een Marokkaans feest ergens anders. Niks mis mee, maar die clubs hadden dus geen programma waar je in het weekend blind heen kon gaan zodat je wist wat je te wachten stond. Met Perron wilde ik daarom continu gaan programmeren. Elke avond vernieuwende elektronische muziek, waar house, techno en minimal inhoudelijk verantwoord zijn. Toffler

'ROTTERDAM SCHREEUWDE OM EEN CLUB MET EEN ZIEL.'

hebben we eind 2011 geopend op de locatie waar voorheen de Catwalk zat, een klein clubje dat dicht ging. Daar wordt vooral de wat warmere, vrouwvriendelijke *techhouse* gedraaid. Meer op soul en jazz geïnspireerde *dance*.'

HOE ZIET DE TOEKOMST ER VOOR ROTTERDAM UIT?

'Als we deze lijn vasthouden: supergoed. Wat mij betreft komt er nog een grote club in het centrum bij, voor de diversiteit. Dat stimuleert de innovatie alleen maar meer.'

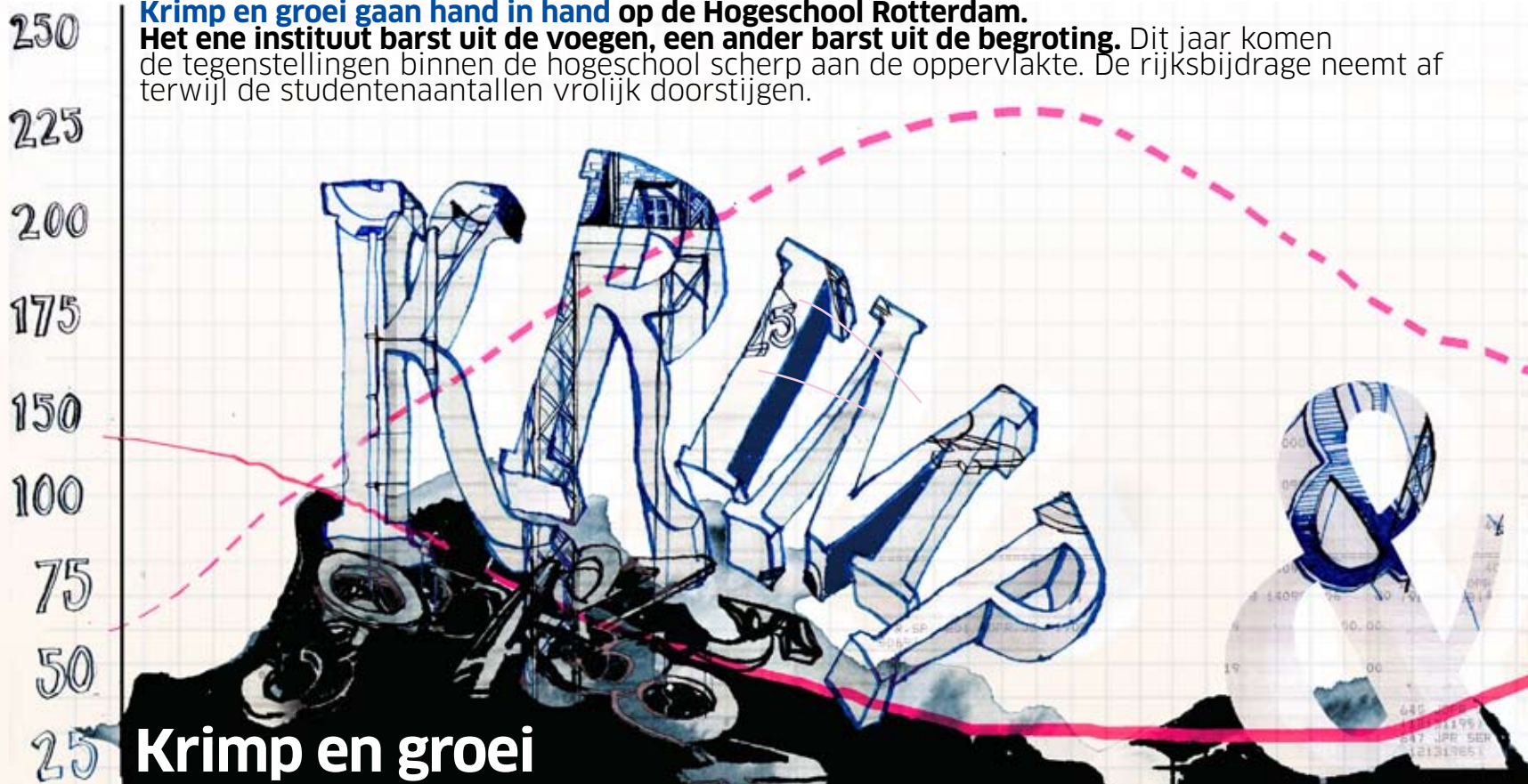
IETS VOOR JOU?

'Nee, in Rotterdam ben ik even klaar. Maar de kans is groot dat ik nog een club ga openen in Arnhem, een tweede Perron, ook vlakbij het spoor. Mijn ambitie ligt in het buitenland. Ik ben nu onderzoek aan het doen in Miami. Ons programma heeft daar nog geen voet aan de grond, maar ik geloof dat dat over aan paar jaar gaat gebeuren. En ik wil daar als vroege pionier bij zijn.' ■

Krimp en groei gaan hand in hand op de Hogeschool Rotterdam.

Het ene instituut barst uit de voegen, een ander barst uit de begroting. Dit jaar komen de tegenstellingen binnen de hogeschool scherp aan de oppervlakte. De rijksbijdrage neemt af terwijl de studentenaantallen vrolijk doorstijgen.

HET ZIJN VOORAL DE INSTITUUTSBEGROTINGEN. DIE ZIEN ER DOOR DE VELE TEKORTEN WAT CRISISACHTIG UIT. MAAR DE CRISIS HEEFT ER VAAK HELEMAAL NIET ZOVEEL MEE TE MAKEN. Kijk bijvoorbeeld naar ISO (sociale opleidingen): Dit jaar heeft het zes ton te weinig, terwijl het instituut al een tijdje gestaag groeit. Crisis? Nee, gewoon een probleem met het nieuwe bekostigingsstelsel.

De crisisaanblik wordt versterkt door nóg zes instituten met een tekort. Bij elkaar zijn de tekorten zelfs groter dan de overschotten en maken de instituten samen meer dan 1,6 miljoen euro verlies. Daar staat tegenover dat er zelfs na dit verlies nog een reserve van ruim negen miljoen euro op de gezamenlijke instituutsbegroting staat. (Dat is naast de algemene reserve van de HR, bijna vijftig miljoen euro.)

Eigenlijk zijn er maar twee instituten die op dit moment reden hebben voor structurele financiële zorgen: IMO (managementopleidingen) en EAS (engineering en applied science). Zij hadden al een tekort, maar zien hun schuld dit jaar groeien. Vooral voor EAS is dat een wrange constatering: Het aantal studenten op dit instituut groeide dit schooljaar, voor het eerst sinds jaren, weer een klein beetje (met 2,7 procent). EAS moet dus meer doen met minder.

De tekorten van instituten zonder reserve worden opgevangen door grote broer, ze zijn in die zin vooral een boekhoudkundige werkelijkheid. **Maar de hogeschool verdeelt het geld over de instituten zoals het ministerie van Onderwijs het over het hoger onderwijs verdeelt: aan de hand van studentenaantallen en afgegeven diploma's.** Er schuilt dus wel degelijk een onderwijswerkelijkheid achter de boekhoudkundige: EAS en IMO geven te veel geld uit voor het aantal bekostigde studenten dat ze in huis hebben en/of voor het aantal diploma's dat ze afgeven.

BEGROTINGSDALLETJE

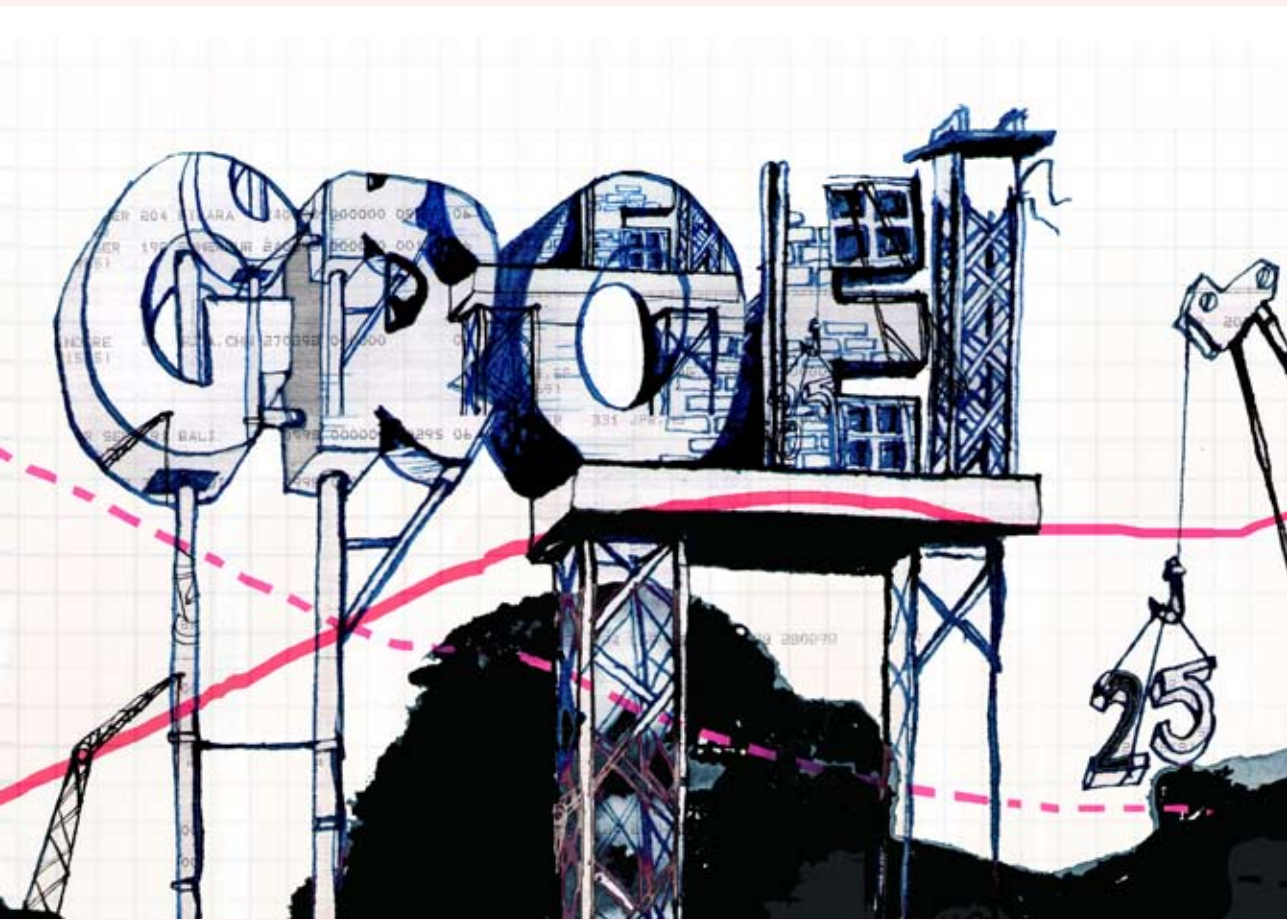
Door de stijging van de instroom bij EAS hoopt directeur Jaap Korteland uit dit begrotingsdalletje te kunnen groeien. Maar hij wil ook kijken hoe opleidingen van zijn instituut meer kunnen samenwerken. Hij wil de efficiëntie iets opvoeren, maar wil met zijn opleidingen ook gewoon bovenaan de kwaliteitslijstjes blijven staan. **'Het moet niet zo zijn dat je bijvoorbeeld door meer efficiëntie je eigen langstudeerders creëert, want die kosten ook weer veel geld.'**

Eric Bezemer, directievoorzitter van ISO, kampt met dezelfde uitdaging. In 2010 werd het nieuwe bekostigingssysteem van kracht, waarbij de nadruk verschoof van diplomabekostiging naar instroom- en doorstroombekostiging. 'Een diploma leverde vroeger ongeveer zeventig procent van het geld op, nu nog maar twintig', zegt Bezemer. 'En aangezien wij altijd een vrij goed rendement hadden, is de nieuwe bekostiging voor ons niet gunstig, ook al is hij over het geheel genomen denk ik wel eerlijker.'

De hogeschool zou ISO twee jaar compenseren voor deze ingrijpende stelselwijziging, maar uiteindelijk werd dat één jaar, vertelt Bezemer. 'Maar in 2013 hadden we die compensatie toch niet meer gekregen, dus we zijn al aan het kijken hoe we dingen structureel anders kunnen doen.' De efficiëntie kan misschien omhoog door bijvoorbeeld anders te toetsen of iets grotere modules te maken, denkt Bezemer. Maar de kwaliteit mag er niet onder leiden.

Elisabeth Minnemann, directievoorzitter van IMO, verwacht de komende jaren een stabiele instroom. Maar omdat IMO nog met een tekort uit vorige jaren zit, moet ze dit jaar flink bezuinigen. Ze zoekt het vooral in beheerslasten en overhead. 'Soberder feestjes dus', zegt Minnemann. 'Maar ook veel strenger zijn op het tijdelijk inhuren van personeel.'

ILLUSTRATIE: NELLEKE VAN HOOFF

BEGROTING 2012 (IN MILJOENEN EURO'S)

Inkomsten: 250,0

Waarvan

- Rijksbijdragen: 175,7
- College- en examengelden: 53,8
- Werk voor derden/private activiteiten: 13,8
- Overig: 6,7

Uitgaven: 249,3

Waarvan

- Personeel: 184,0
- Huisvesting: 14,8
- Beheerslasten: 29,5
- Afschrijvingen: 15,2
- Overig: 5,8

Van de zeven ton die overblijft, gaan alleen de financiële lasten af (één ton). De rest gaat naar de algemene reserve.

Daarnaast heeft de grootste opleiding van IMO – management, economie en recht – financiële problemen door het grote aantal niet-bekostigde studenten. Bijna een kwart van de MER-studenten levert IMO geen geld meer op, omdat ze bijvoorbeeld switcher of langstudeerder zijn of omdat ze om andere redenen de vier jaar durende overheidsbekostiging al hebben verbruikt. Ook bij IMO, zegt Minnemann, moet de studeerbaarheid en efficiëntie omhoog.

GROEIENDE POPULATIE

Terwijl sommige directeuren moeten kijken hoe ze hun geld slimmer kunnen inzetten om zo de (financiële) krimp het hoofd te bieden, moeten anderen goed nadenken hoe ze een studentenpopulatie verwerken die dit schooljaar ruim acht procent (op het Instituut voor Financieel Management) en bijna tien procent (bij de Rotterdam Business School) groeit. De hogeschool verkeert zo in een permanente spagaat: Het ene instituut groeit uit zijn voegen, terwijl een ander met een beetje groei zijn problemen als sneeuw voor de zon zou zien verdwijnen.

Precies deze spagaat heeft het college van bestuur ertoe gebracht om meer ruimte te huren in plaats van te kopen. De nieuwste aanwinsten zijn het Eneco-gebouw aan de Rochussenstraat (16.000 vierkante meter) en het Graanhuis aan Wijnhaven 99-101 (3550 vierkante meter). Met deze onderkomens erbij is 'in de huisvestingsportefeuille flexibiliteit ingebouwd die er eerst niet in zat', zo staat in de begroting.

Het college doet wat het met personeel ook al deed: zorgen dat krimp relatief makkelijk opgevangen kan worden. Het percentage huur versus koop komt zelfs in de buurt van het percentage flexibel personeel op de hogeschool: 23 procent. De formatie flexibel personeel is 21,4 procent, maar er is ook nog 9,5 procent ingehuurd personeel (niet in loondienst).

VOORZORGSMAATREGELEN

Het zijn voorzorgsmaatregelen voor barre tijden. Maar in principe verwacht de hogeschool gewoon te blijven groeien, van 31 duizend studenten nu naar ongeveer 33 duizend in 2015. De hogeschool groeit structureel, maar desalniettemin nemen de rijksbijdragen (een heel klein beetje) af. Niet alleen op instituutsniveau gaan groei en krimp hand in hand.

Het ministerie van Onderwijs kort de hogeschool omdat hier in 2010 ruim tweeduizend langstudeerders rondliepen. Dat kost de hogeschool komend schooljaar veertien miljoen euro. Dat geld moet grotendeels terugbetaald worden door de langstudeerders zelf. De hogeschoolbegroting stijgt als geheel dan ook een paar miljoen omdat de inkomsten uit collegegelden zo hard stijgen.

De helft van die stijging moet van de langstudeerboete komen, maar of studenten die daadwerkelijk gaan betalen weten we pas in oktober. De schatting is (voor deze begroting, maar afkomstig van het ministerie) dat ruim zeventienhonderd studenten zich komend schooljaar als langstudeerder zullen inschrijven. Een ander deel van de gestegen inkomsten komt uit het instellingscollegegeld dat vooral Aziatische studenten betalen (zevenduizend euro per jaar).

Ondertussen houdt Alexander van den Assum, directeur financiën en studentregistratie, er serieus rekening mee dat de overheid nog meer gaat bezuinigen op het onderwijs. De hogeschool denkt na over de posten waarop bezuinigd kan worden, zegt Van den Assum, 'waarbij de stelregel geldt dat docenten worden ontzien'. Het management niet, blijkt uit deze begroting en die van vorig jaar. De post 'studiereis management' slonk voor 2012 naar tienduizend euro, in plaats van de zestigduizend vorig jaar en de ton die er in 2010 voor stond. ■ *Olmo Linthorst*

Ze kennen elkaar al hun hele leven. Ze hebben lief en leed gedeeld, ruzie gemaakt, elkaars afdankertjes gedragen, en kiezen nu voor dezelfde opleiding en professionele toekomst. Deze zes broers en zussen op de Hogeschool Rotterdam zien elkaar óók van negen tot vijf.

BROERS EN ZUSSEN

broers

TOM EN MARK VAN DER WANT

Tweede- en eerstejaars lerarenopleiding

WIE IS DE BAAS?

Tom: 'Dat ben ik. Ik ben degene die het meeste regelt en organiseert.'

Mark: 'Hij is ook de oudste. Zeventien minuten eerder geboren dan ik.'

ZIT HET IN DE FAMILIE?

Mark: 'Nee. Maar presenteren zit ons wel in het bloed.'

Tom: 'Onze vader werkt bij een pensioenfonds en moet regelmatig groepen toespreken.'

JULLIE GAAN ALLEBEI HET ONDERWIJS IN. HOE KAN DAT?

Tom: 'Eigenlijk is het toeval. Ik ben begonnen met fysiotherapie, maar wilde toch voor de klas staan. Mark zat eerst op de academische pabo, maar kon niks met de doelgroep jonge kinderen en zit nu goed op zijn plek.'

Mark: 'Ik denk wel dat we dezelfde kwaliteiten hebben. Naast onze studie zijn we bijvoorbeeld ook allebei trainer; Tom in voetbal, ik in zwemmen.'

OP SCHOOL...

Mark: 'Op de basisschool hebben we altijd in aparte klassen gezeten. We kregen niet dezelfde kleren aan, want onze individualiteit werd gestimuleerd. Pas op de middelbare school kwamen we bij elkaar in de klas. Dat was handig met huiswerk.'

Tom: 'En nu kunnen we bijvoorbeeld studieboeken uitwisselen. We worden wel vaak verwisseld. Dan word ik aangesproken door een docent of medestudent van Mark, en andersom.'

LUSTEN EN LASTEN...

Tom: 'Als tweeling heb je altijd een maatje. Samen zijn we heel ondernemend.'

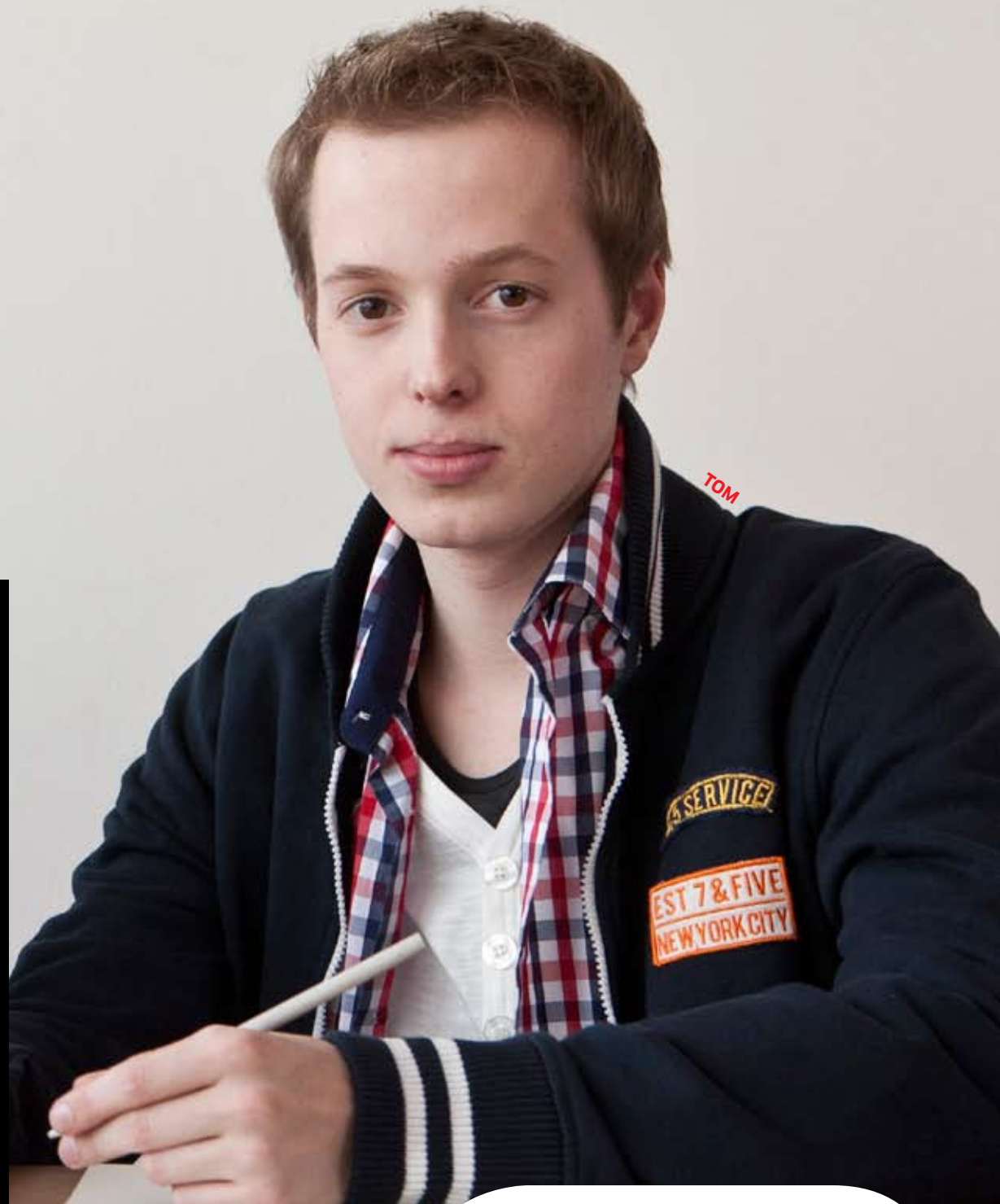
Mark: 'Maar we voelen ons ook heel verantwoordelijk voor elkaar. Soms is dat lastig. En er is concurrentie. We willen allebei goed worden in wat we doen.'

Tom: 'Ook vervelend is dat je altijd met elkaar vergeleken wordt. Wij zoeken juist naar onze eigen kwaliteiten.'

LATER

Tom: 'Misschien eindigen we nog eens op dezelfde school, dat kan.'

Mark: 'Het is niet iets waar we naar op zoek zijn. We zijn dan wel tweeling en trekken veel samen op, maar we zitten niet op elkaars nek.'

ALS BABY'S TRAPTEN ZE ELKAAR UIT DE WIEG. ALS PEUTERS TIMMERDEN ZE MET HOUTEN HAMERTJES OP ELKAARS HOOFD. MAAR INMIDDELS DELEN DE TWEELINGBROERS VAN TWINTIG EEN VRIENDENKRING EN EEN STUDIE LERARENOPLEIDING: MARK STUDEERT ENGELS EN TOM DOET GESCHIEDENIS.

Zussen

LYNN EN DIANNE KRIJVENAAR

Derde- en tweedejaars verpleegkunde

WIE IS DE BAAS?

Dianne: 'Lynn. Zij is ook de oudste.'

Lynn: 'Ik neem inderdaad iets vaker de leiding dan Dianne. Zij is introvertter dan ik. Vroeger werd Dianne weleens boos als ik de baas speelde. Het was een pittige tante, hoor.'

ZIT HET IN DE FAMILIE?

Lynn: 'Onze moeder is ook verpleegkundige, al werkt ze op dit moment in het onderwijs. Dat zorgzame zit er gewoon in bij ons. Ik speelde als meisje ook altijd met poppen.'

Dianne: 'Ik was meer de creatieveling in het gezin, maar je best doen en iets betekenen voor anderen is ons met de paplepel ingegoten.'

JULLIE KOZEN DEZELFDE STUDIE, MAAR OOK NOG EENS DEZELFDE SPECIALISATIE: BABY'S. TOEVAL?

Dianne: 'We houden allebei veel van baby's, maar we kiezen wel een andere kant. Ik wil op de kraamafdeling gaan werken.'

Lynn: 'En ik op neonatologie. Ik heb vwo gedaan, dus ik had ook gynaecoloog kunnen worden. Maar als arts heb je veel minder contact met je patiënten. Ik wil juist echt voor de allerkleinste baby's en hun ouders zorgen; ik wil ze leren kennen.'

DIANNE

NEE, ZE SPEELDEN GEEN ZUSTERTJE TOEN ZE KLEIN WAREN, MAAR HET ZORGEN IS ZE WEL MET DE PAPLEPEL INGEGOTEN. LYNN (21) EN DIANNE (19) WONEN SAMEN OP EEN STEENWORP AFSTAND VAN ERASMUS MC, HET ZIEKENHUIS WAAR ZE ALLEBEI EEN TOEKOMST HOPEN TE HEBBEN.

JULLIE ZITTEN NIET IN HETZELFDE JAAR. HEEFT HET TOCH VOORDELEN OM DEZELFDE OPLEIDING TE DOEN?

Lynn: 'Ik vind van wel. Dit jaar werk ik voor het eerst met kpb's, een afkorting voor korte praktijkbeoordeling. Ik snapte er niks van, maar Dianne was er al aan gewend en heeft me geholpen.'

Dianne: 'Omdat we ook samenwonen, heb je een kort lijntje als je even wilt overleggen, bijvoorbeeld over een toets die zij al heeft gehad.'

NADELEN?

Lynn: 'We zien heftige dingen in het ziekenhuis. Als we allebei een zware dag hebben gehad, komt het weleens tot een uitbarsting.'

Dianne: 'Ik loop nu stage bij Erasmus MC op de moeder en kind-afdeling van psychiatrie. Soms maak je mee dat een kind bij zijn moeder wordt weggehaald. Dan heb je even genoeg aan jezelf.'

EN STRAKS ALLEBEI NAAR ERASMUS MC?

Dianne: 'Ik hoop het. Ik ga dit jaar solliciteren voor de duale studie: drie dagen werken en twee dagen naar school.'

Lynn: 'Ik ben dit jaar al begonnen met duaal. Ik heb altijd willen werken in een academisch ziekenhuis. De zorg is op een hoog niveau, je ziet bijzondere ziektebeelden, je werkt mee aan wetenschappelijk onderzoek en je blijft leren. Ik hoop dat hier mijn toekomst ligt.'

DE BROERS KOEN (24) EN BAS (23) JANSSEN DOEN NIET ALLEEN DEZELFDE OPLEIDING. ZE ZITTEN OOK BIJ ELKAAR IN DE KLAS ÉN VORMEN EEN **WINNING CREATIEF TEAM**. IN NOVEMBER WERDEN ZE **UITVERKOZEN TOT CREATIVE TALENT OF THE YEAR**.

broers

KOEN EN BAS JANSSEN
AKA GEBROEDERS JANSSEN
Tweedejaars advertising

WIE IS DE BAAS?

Bas: 'Vroeger was het Koen, gewoon omdat hij de oudste is. Nu speelt het niet meer.'

Koen: 'Misschien is het inmiddels omgedraaid en is Bas de dominantere, maar als het al zo is, ligt het er niet dik bovenop.'

ZIT HET IN DE FAMILIE?

Koen: 'Onze moeder is wel creatief aangelegd, maar geen van onze ouders heeft een creatief beroep. Dat wij nu allebei advertising doen, zat ook niet direct in de planning. We hebben eerst mbo gedaan, ik grafische vormgeving en Bas ruimtelijke vormgeving.'

Bas: 'Koen was de eerste om aan de WdKA toelatingsexamen te doen. Toen ik ook was toegelaten, besloten we om samen op kamers te gaan. Dat blijkt nu heel goed uit te pakken.'

BAS

MET OF ZONDER ELKAAR?

Koen: 'In advertising werk je in teams van twee personen. In het eerste jaar hebben we nog wel geprobeerd om met anderen samen te werken, maar we kwamen er al snel achter dat wij juist als broers een goed team vormen. We hebben weinig woorden nodig om elkaar te begrijpen. Ook is het tussen ons makkelijk om ideeën te spuien en eventueel op je bek te gaan. Dat is goed voor de creativiteit en de humor. Omdat we samenwonen, hebben we ook geen strakke scheiding tussen werk en privé. Juist als je ideeën aan het ontwikkelen bent, is dat prettig.'

NADELEN?

Bas: 'In theorie bestaat het nadeel dat je beperkter bent in je ideeën als team omdat je allebei dezelfde achtergrond hebt. Maar ja, dat is in theorie. Op dit moment gaat het in ons werk juist goed.'

UNIQUE SELLING POINT?

Bas: 'Dat we broers zijn. We presenteren ons dan ook als de Gebroeders Janssen. Verder zijn we niet bewust bezig om onze familieband uit te baten, want uiteindelijk gaat het om het werk dat we maken.'

WELEENS RUZIE?

Bas: 'Nee, eigenlijk niet.'

Koen: 'Nee.'

ALS JULLIE GROOT ZIJN...

Koen: 'Na ons afstuderen willen we eerst mooie dingen gaan maken bij een bureau. Maar we dromen ervan om ooit ons eigen bureau te beginnen.'

7 DAGEN ZONDER FACEBOOK EN TWITTER

Zeven dagen zonder Facebook en Twitter, kan dat? Laura Jongmans en Meleny Spits wilden het weleens weten. Voor 'het open project' legden de twee studenten communicatie en multimedia design aan tien proeffpersonen een social mediaverbod op. Dat viel voor sommigen niet mee.

BEELD: ANNET SCHOLTEN

Facebook en Twitter bestaan amper vijf jaar maar aan verslavingsverschijnselen geen gebrek. Even kijken wat je vrienden doen, even wat *liken*, even roepen dat de NS weer faalt; voor veel jongeren is het gemeengoed geworden. Laura en Meleny besloten te gaan onderzoeken welke emoties het oproept als je een week lang niet op Facebook en Twitter mag. Met enige moeite vonden ze voor 'social offline being' tien vrijwilligers, onder wie enkele studiegenoten die een videodagboek moeten bijhouden. **Dat er sprake is van op z'n minst enige verslaving bleek tijdens de 'social AA meeting' die Laura en Meleny organiseerden.**

'Ik vind het best wel kut', vertelt Ingrid (tweedejaars cmd) aan de anderen over de eerste dagen zonder Facebook. Ze haalt diep adem, haar ogen beginnen te tranen. 'Ik mis het gewoon, ik zit altijd op Facebook. Overdag valt het wel mee maar 's avonds ga ik altijd kijken wat ik heb gemist. Dat gaat niet meer. Een vriendin had een belangrijk examen, nu weet ik niet hoe dat is afgelopen.' Ook Soraya en Tuyet missen zulke dingen. Tuyet, bij de *meeting* aanwezig via Skype: 'Ik kan nu geen foto's van eten op Facebook plaatsen, dat doe ik altijd. Het moeilijkste is dat mensen om mij heen wel op Facebook kunnen. Ik kan niet meepraten!'

Maar Jan Pieter mist het 'totaal niet'. 'Ik kan me nu meer op m'n werk richten en krijg het idee dat Facebook vooral ruis is', aldus Jan Pieter die meer is gaan bellen. Tuyet heeft een boek gelezen en anderen noemen als voordeel dat ze minder achter de computer zitten. Niemand is meer tijd aan zijn studie gaan besteden.

PRIEGEL VAN WHATSAPP

Het is pauze. Tijd voor een sigaret, een game op de laptop of Wordfeud. Online scrabbelen - inclusief de chatfunctie - en WhatsApp mogen namelijk wel maar hebben hun beperkingen. Soraya: 'Ping, ping, ping; ik word echt priegel van dat WhatsApp.' En Tara: 'Ik had 123 gemiste berichten, pfff.'

Daarna gaat de groep Facebook en Twitter 'in real live' spelen. Op een groot vel papier mogen de addicts opschrijven wat ze afgelopen dagen digitaal hadden willen delen. 'Klote RET!!' schrijft Tara bijvoorbeeld. Ze krijgt twee *likes*, in dit geval post-it's waarop het woordje *like* is geschreven. 'Ik eet soep', post Tuyet. Omdat zij via Skype aanwezig is, worden haar uitingen opgeschreven door Laura. Tuyet vraagt zich af of ze Soraya's bericht 'Foto Noa, in nieuw huisje, met nieuw speeltje' wil *liken*. 'Wie is Noa?' vraagt ze? Ingrid: 'Dat schijnt haar hondje te zijn.' Tuyet hoeft nu geen seconde meer na te denken en vanuit de laptop klinkt een overtuigende *like!*

Elke deelnemer krijgt ook een individuele opdracht die niet bij de anderen bekend is. Zo begint Jan Pieter, die van iemand anders een 'tag' op zijn hoofd krijgt geplakt, te praten. 'Misschien is het leuk om een groepje te vormen. Dat lijkt me gewoon leuk, komen jullie wat dichterbij zitten?' De anderen beginnen het in de gaten te krijgen: Jan Pieter is een groep aan het aanmaken.

Meleny probeert het spel enigszins te duiden. 'Merken jullie nu ook hoe raar Facebook eigenlijk is?' Het is stil. Instemmende geluiden zijn er niet. Zitten hier de echte verslaafden? ■ **Jos van Nierop**

'Het open project' mogen cmd-studenten zelf inrichten. Het moet worden goedgekeurd door de docent en komt in plaats van het reguliere - meer gestuurde - project dat cmd'ers in hun tweede jaar doen.

Vaak gaat het goed

Universiteiten hoeven straks geen studenten met een hbo-propedeuse meer toe te laten tot de bacheloropleiding. Toch doen zulke studenten het minder slecht dan gedacht.

AL JAREN ZIJN ZE DE UNIVERSITEITEN EEN DOORN IN HET OOG: Studenten die hun hbo-propedeuse halen, naar de universiteit overstappen en dan toch niet geschikt blijken voor wetenschappelijk onderwijs. Het kabinet heeft beloofd de wet aan te passen: Deze studenten krijgen niet langer automatisch toegang tot wetenschappelijke bacheloropleidingen.

niet zo slecht

Maar eigenlijk doen ze het zo slecht niet. Dat blijkt uit cijfers van universiteitenvereniging VSNU, verstrekt op verzoek van het Hoger Onderwijs Persbureau.

Van de havisten die eerst een hbo-propedeuse halen en dan overstappen naar de universiteit – vorig jaar waren dat er duizend – haalt ruim veertig procent binnen vier jaar het bachelordiploma van een driejarige wo-opleiding. Dat is misschien geen hoge score, vergeleken bij de zestig procent van de gewone vwo-instroom, maar uitzonderlijk is het evenmin. Sterker nog, deze studenten presteren even goed als de jongens die meteen aan een universitaire bacheloropleiding beginnen. Van hen haalt maar veertig procent binnen vier jaar het diploma, zei VSNU-voorzitter Sijbolt Noorda onlangs.

Zullen de overstappers straks noodgedwongen in het hbo moeten blijven? Daar zijn ze niet per se beter af. Slechts de helft van de havisten haalt binnen vijf jaar het bachelordiploma van een vierjarige hbo-opleiding. Onder havo-mannen is dat slaagpercentage zelfs minder dan veertig procent.

Eén van de problemen is dat zogeheten ‘hbo-p-studenten’ momenteel nog aan elke willekeurige wo-studie kunnen beginnen, ongeacht hun vakkenpakket. In theorie kan iemand met een propedeuse van de pabo overstappen naar een opleiding theoretische natuurkunde. Het zou ‘veel persoonlijk leed’ voorkomen als universiteiten de hbo-p-studenten vooraf op geschiktheid konden onderzoeken, schreef Noorda in 2008 in een brief aan de vorige minister van OCW. Bovendien is er dankzij het bachelor-masterstelsel een alternatieve en succesvollere route gekomen: afgestudeerde hbo’ers kunnen na een schakelprogramma een universitaire master volgen.

stapelen moet mogelijk blijven

De Onderwijsraad plaatste vraagtekens bij de maatregel om hbo-propedeusestudenten van de universiteit te weren. Het stapelen van opleidingen zou mogelijk moeten blijven, meent de raad. VVD-Kamerlid Anne-Wil Lucas kijkt er anders tegenaan. ‘Een hbo-opleiding is geen springplank naar de universiteit, maar een zelfstandige beroepsopleiding. Dat benadrukken we door de propedeuseroute te schrappen.’ Overigens is het is denkbaar dat een deel van de studenten met een hbo-propedeuse alsnog toegang krijgt tot het wetenschappelijk onderwijs, bijvoorbeeld na een geschiktheidstest. Het is nog niet duidelijk hoe hoog de dam zal worden die de universiteiten gaan opwerpen. ■

HOP, Bas Belleman

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

DIGITALE VRIJHEID

Het zijn roerige tijden in het IT- en medialandschap: In Amerika is hevig gedebatteerd over het omstreden wetsvoorstel Stop Online Piracy Act (SOPA) dat nu overigens voor onbepaalde tijd in de koelkast staat. Deze wet moest ervoor zorgen dat sites die Amerikaanse films of muziek gratis aanbieden, worden geblokkeerd. Maar het gevolg zou zijn dat ook advertenties en zoekresultaten die hierop betrekking hebben, kunnen worden geblokkeerd.

De oude Australische mediamagnaat Rupert Murdoch (of ‘oude’ hier betrekking heeft op ‘media’ of ‘magnaat’ is aan de lezer) claimt dat Google de leider van de piraterij is: ‘Het is ordinaire diefstal en Google is de leider met het gratis streamen van films en het verkopen van advertenties rond illegaal materiaal’, aldus de 81-jarige multimiljardair.

In Nederland heeft stichting Stichting Bescherming Rechten Entertainment Industrie Nederland (BREIN) het voor elkaar gekregen dat **internetproviders door de rechter verplicht worden de Zweedse filesharingsite The Pirate Bay te blokkeren.**

Even voor de duidelijkheid: Het is 2012 en de Nederlandse regering trekt de komende jaren zo’n zes miljoen euro uit voor ‘internetvrijheid’ omdat steeds meer landen proberen het internet te controleren en zodoende de digitale vrijheid van meningsuiting te beperken. Terwijl je toch zou denken dat iedereen inmiddels wel zo’n beetje gewend is aan het internet en zijn onbegrensde mogelijkheden.

Gelukkig is er ook goed nieuws: Het is volgens het Nederlandse kabinet onaanvaardbaar dat websites worden geblokkeerd, inhoud wordt gemanipuleerd en dat bloggers gevangen worden genomen. President Obama zegt te vrezen voor de innovatie als SOPA werkelijkheid wordt en in Zweden is filesharing een officiële religie geworden.

In mijn lessen gaat er geen presentatie voorbij zonder dat er een clipje van YouTube (eigendom van Google) langskomt. Als een docent een voorbeeld wil laten zien van hoe je een bepaalde vaardigheid goed (of juist heel fout) uitvoert, is YouTube vaak de eerste keuze. En als een taaldocent luister- of spreekoefeningen doet: YouTube. Zo zijn er onderwijsvoorbeelden te over. Beelden zeggen nu eenmaal meer dan woorden alleen, gemak dient de mens en meer van dat soort clichés.

Maar ik ben toch blij dat ik mijn cassettebandjes heb bewaard en nog ergens een oude stereotoren met high-speed-dubbing-functie heb staan. Ik had nooit gedacht dat ik de woorden ‘cassettebandje’, ‘stereotoren’ en ‘high-speed-dubbing’ nog eens zou typen, maar het lijkt erop dat ik die nog hard nodig ga hebben als de miljardairs van de entertainmentindustrie, die te lui zijn om hun businessmodel te veranderen, hun zin gaan krijgen. ■

Jurgen van Raak is docent Engels bij CMI (communicatie, multimedia en informatietechnologie) en volgt de HR-masteropleiding leren & innoveren.

Kleine stapjes in de goede richting'

In 2009 startte de Hogeschool Rotterdam met **Studiesucces**, een programma om studieuitval in te dammen en studierendement te verbeteren. De hogeschool zette in die drie jaar miljoenen in om onder andere startgesprekken te voeren, summerschools en studieloopbaancoaching te organiseren en doelgroepmentoraten in te richten. **Heeft dat zin (gehad)?**

DE KOSTEN VAN STUDIESUCCESS

In 2008 heeft de minister van Onderwijs afspraken gemaakt met de vijf grote hogescholen in de vier Nederlandse grote steden om het studierendement te vergroten. **De hogescholen ontvingen hiervoor een subsidie.** Oud-minister van Onderwijs Plasterk maakte een bedrag van 4 miljoen euro, oplopend naar 17 miljoen euro in 2011, vrij voor de stimulering van studiesucces. **De HR ontving daarvan 0,9 miljoen in 2008 tot 2,7 in 2011.** Dat was niet voldoende om het hele programma vorm te geven. Daarom legde de hogeschool er zelf ongeveer evenveel bij. De overheid stopte deze subsidie met ingang van 1 januari 2012. De HR zet het beleid grotendeels voort en reserveerde voor Studiesucces in 2012, zo lezen we in de begroting 2012, 4.936.000 euro waarvan 2,7 miljoen euro uit de Rijksbijdrage, 'in de verwachting dat vanaf 2013 in de Rijksbijdrage opnieuw specifieke middelen met het oog op kwaliteit en intensiteit van onderwijs toegewezen zullen worden'. **2,2 miljoen komt uit de 'beschikbare middelen t.b.v. innovatie'.**

'WE HEBBEN TE MAKEN MET EEN COMPLEXE MATERIE', REAGEERT FRANK VAN DER LINDEN, werkzaam bij c&eb (communicatie & externe betrekkingen) en projectleider van Zicht op Studiesucces dat zich bezighoudt met onderzoek en effectmeting van dat programma. 'Studenten zijn geen automaten waar je een kwartje ingooit waardoor ze meteen beter beginnen te presteren. Er zijn zoveel factoren die studiesucces beïnvloeden: persoonlijkheid, levensomstandigheden, huisvesting, financiën, dat speelt allemaal een rol. En daarnaast zijn er de maatregelen die de hogeschool heeft genomen om studiesucces te bevorderen. **Uit ons onderzoek blijkt dat het p(ropedeuse)-rendement licht is verbeterd.' 'Als het gaat om uitval na de propedeuse of switchen zien we geen verbetering',** vult onderzoekster Maaïke de Visser van bmi (het centrale loket voor beleids- en managementinformatie van de HR) aan. 'Op instituutniveau zijn er wel wat effecten op uitval te zien, maar niet zodanig dat het om grote percentages gaat.' Zo is het p-rendement (licht) verbeterd bij IBB (bouw en bedrijfskunde), COM (commerciële economie) en IVG (gezondheidszorg). De uitval is bij één instituut gestegen: gezondheidszorg (IVG).

EEN DERDE VALT UIT

'Van de voltijd- en duale studenten valt een derde in het eerste jaar uit', vertelt De Visser. Dat is inclusief switchers binnen de instelling. Uit de Startmonitor van onafhankelijk onderzoeksbureau ResearchNed blijkt dat havisten meestal uitvallen omdat ze verkeerd hebben gekozen, mbo'ers omdat ze het niveau niet aankunnen. Van der Linden: 'In 2011 is vanuit het project

Zicht op Studiesucces onderzoek gedaan naar de algemene effecten van het programma Studiesucces en meer specifiek naar de effecten van de *schools* (summerschool-p en autumnschool), peercoaching (na de poort en bij de instituten) en doelgroepmentoraten. Ondersteunend onderwijs en het studiekeuzecentrum staan voor 2012 op de agenda. Aangezien de effecten moeilijk, of niet alleen, toe te schrijven zijn aan de betreffende interventies, hebben we als het ware foto's van die interventies gemaakt. Die geven een beeld.'

HET P(ROPEDEUSE)RENDEMENT IS (LICHT) VERBETERD.

Kort gezegd komt daaruit naar voren dat de summerschool-p lijkt te werken: 45 procent van de deelnemers haalt direct erna zijn propedeuse. Studenten die peercoaching krijgen, laten een lagere uitval in de propedeuse-fase zien en dat geldt ook voor de studenten die zijn aangesloten bij het Turkse mentoraat Lale. Het onderzoek onder de andere doelgroepmentoraten is ook afgerond maar daar zijn, gezien de lage studentenaantallen, geen significante uitkomsten waarneembaar. Bij de autumn-school daarentegen lijkt geen positief resultaat op studiesucces te zien; het p-rendement is lager en de uitval is hoger.

De samenhang tussen de verschillende Studiesucces-interventies of het stapeffect ervan – summerschool én mentoraat bijvoorbeeld – daarvan liggen nog geen harde statistieken op de plank. 'Wat we nog niet hebben onderzocht, is welke studenten door Studiesucces worden aangetrokken', vervolgt Van der Linden. **'Zijn dat de goede, gemotiveerde studenten? Wat**

Tekst: Dorine van Namen
Illustratie: Jochem van Aller

**'STUDENTEN ZIJN GEEN
AUTOMATEN WAAR JE EEN
KWARTJE INGOOIT,
WAARDOOR
ZE METEEN BETER GAAN
PRESTEREN.'**

'ALS HET GAAT OM UITVAL OF SWITCHEN ZIEN WE GEEN VERBETERING'

- ▶ zijn de risicogroepen binnen de hogeschool en bereiken we die met onze interventies? Deze onderzoeksvragen gaan we in de toekomst wel meenemen.'

METHODIEK

Tot nog toe heeft Zicht op Studiesucces onderzoek gedaan naar studierendement in 2009 en 2010 van alle instituten. Die cijfers zijn vergeleken met 2007 en 2008 toen het programma Studietoets nog niet bestond.

De Visser over de gebruikte onderzoeksmethodiek: 'Bij de effectmeting hebben we deelnemers met niet-deelnemers vergeleken, wel horend bij de doelgroep van de interventie. **Zo trekken sommige interventies, zoals mentoraten, in de praktijk veel meisjes.** Daarom was het nodig om op geslacht, vooropleiding en etniciteit te corrigeren. Dat betekent dat, als je verschillen ziet, die niet zijn veroorzaakt door de achtergrondkenmerken van de respondenten, maar mogelijk door de interventie.'

'We hebben kwantitatief onderzoek gedaan op deelonderwerpen: doelgroepmentoraten, peercoaching en de *schools*. Daarnaast is ook kwalitatief onderzoek gedaan naar de *schools*. In dat onderzoek vroegen we studenten naar de mate van tevredenheid over bijvoorbeeld de organisatie en het aanbod.'

'WE GAAN GEWOON DOOR'

Er zijn miljoenen geïnvesteerd in Studiesucces en het rendement is dan wel (licht) gestegen, de uitval blijft onverminderd hoog. Toch is collegevoorzitter Jasper Tuysel niet ontevreden over het geboekte resultaat. 'Als we kijken naar onze studentenpopulatie, dan zien we het percentage mbo'ers stijgen, van oudsher een groep met grotere studieproblemen dan havis-ten. Ook het aantal allochtone studenten neemt toe. Je zou dus verwachten dat het rendement afneemt en dat is niet het geval. Tegen de trend in weten we een verbetering tot stand te brengen en dat is alleen maar positief te noemen.'

'Een groot deel van het probleem zit in het voortraject, in het voortgezet onderwijs. De achterstand die gedurende jaren is opgebouwd, krijgen we niet in één jaar weggevoerd. Daar moeten we realistisch in zijn. We maken kleine stapjes in de goede richting. Er is dan ook geen enkele reden om te tornen aan het beleid dat we hebben ingezet. Met Studiesucces gaan we gewoon door.' □

ONDERZOCHE INTERVENTIES

SUMMERSCHOOL-P (voor het wegwerken van achterstanden in de zomer voor eerste- of tweedejaarsstudenten die hun propedeuse nog niet hebben behaald)

Van der Linden: 'Dit is de enige interventie waarvan je heel direct resultaat kunt meten. Dit instrument lijkt te werken. Zo'n 45 procent haalt direct na de *school* de propedeuse. 94 procent van de deelnemers studeert nog steeds. Of ze studieachterstand hebben opgelopen, is op dit moment niet bekend.'

AUTUMN-SCHOOL (voor switchers en late inschrijvers)

Deze school bestaat sinds 2010. De uitval onder de deelnemers is groter dan van niet-deelnemers. De groep studenten die een autumnschool volgt, bestaat uit late inschrijvers, vroege switchers van opleiding of eerstejaarsstudenten die al na enkele weken hebben aangegeven moeite te hebben met een bepaald vak. Het p-rendement is lager. De autumnschool heeft er vooralsnog niet voor kunnen zorgen dat deelnemers even goed presteren als niet-deelnemers.

PEERCOACHING/TUTORING/VAKINHOUDELIJKE ONDERSTEUNING

Ouderejaars kunnen studenten ondersteunen als mentor (sociale binding of studievaardigheden) of als tutor (ondersteuning bij struikelvakken). Deze activiteiten lijken de binding met de opleiding te versterken omdat de uitval bij deelnemers lager is dan bij niet-deelnemers bij de onderzochte instituten COM (commercieel management), IFM (financieel management) en IVL (lerarenopleiding).

DOELGROEPMENTORATEN

Deze mentoraten zijn er voor Antilliaanse, Surinaamse, Marokkaanse, Turkse en oudere studenten, maar ook voor studenten met een functiebeperking en voor studerende moeders. Studenten die bij Lale, het mentoraat voor Turkse studenten, zijn aangesloten vielen waarneembaar minder uit dan andere studenten van Turkse afkomst. Vanwege de lage deelnemersaantallen kunnen verder geen conclusies aan de onderzoeksuitkomsten worden verbonden.

STUDIELOOPBAANCOACHING (SLC)

Individuele begeleiding van studenten heeft een centrale plaats in het hele Studiesucces-aanbod. Omdat alle studenten slc krijgen, is er geen controlegroep (niet-deelnemers) en kan geen kwantitatieve effectmeting worden gedaan. Er is kwalitatief onderzoek gedaan onder de slc-coaches, nog niet onder studenten.

'DE SUMMERSCHOOL-P IS DE ENIGE INTERVENTIE WAARVAN JE HEEL DIRECT RESULTAAT KUNT METEN'

WIE: Anne van der Kooi, sinds 1 oktober 2011 lector brede school

EERDER: sinds 1998 bezig met ontwikkeling brede scholen in opdracht van woningcorporaties en vanuit zijn eigen adviesbureau Septool. Als procesmanager zeven jaar betrokken bij De Wereld op Zuid.

ONDERZOEKSGEBIEDEN LECTORAAT: de 'ultieme brede school', talentontwikkeling op Zuid, I-lab Zone 4Youth, onderzoek naar brede school op Curaçao en Hoogvliet.

Hij vindt brede scholen zoals ze nu bestaan vaak 'erg mager'. Het is tijd voor een nieuw soort brede school, aldus lector **Anne van der Kooi**. Sinds oktober 2011 zet hij zich vanuit het onderzoeksinstituut van de HR in voor dit onderwerp. **'Wij blijven, wellicht tegen de tijdgeest in, investeren in dit thema.'**

Fan van de brede school

'HET OORSPRONKELIJKE IDEE VAN DE BREDE SCHOOL IS BEGIN JAREN NEGENTIG OVERGEWAARD VANUIT DE VERENIGDE STATEN', vertelt lector Anne van der Kooi. 'Het werden *community schools* genoemd en ze fungeerden als kern van de wijk. Een basisschool, maar ook opvang-, onderwijs- en ontwikkelcentrum voor kinderen én hun ouders. In mijn ogen heeft Rotterdam de brede school in het verleden in de uitvoering gemarginaliseerd door te stellen dat iedere basisschool al 'brede school' kan worden genoemd als ze maar één dag per week ondersteunende programma's voor kinderen met een achterstand aanbieden. Ik vond dat erg mager.'

1200 BREDE SCHOLEN

De brede school is 'helaas' een 'containerbegrip' geworden. 'Er zijn 1200 brede basisscholen in Nederland. Als je die naast elkaar zet, zul je weinig overeenkomsten ontdekken. Alles wat men tegenwoordig aantreft op zogeheten brede scholen, van sportkantines tot seniorenvoorzieningen, hoort er wat mij betreft niet in tenzij het wezenlijk bijdraagt aan het curriculum. En het wordt tijd dat er een kerndefinitie van een brede school met dito curriculum komt.'

Hoe zou een brede school er volgens Van der Kooi dan wel uit moeten zien? 'Een kernvoorziening voor kinderen tussen de nul en twaalf jaar met een curriculum dat is gericht op het stimuleren van talentontwikkeling in de breedste zin. Want de essentie van een brede school zit in het curriculum. Dáár moeten veranderingen worden doorgevoerd. Scholen voegen nu vaak wat activiteiten aan hun bestaande standaardprogramma toe. Dat moet je omdraaien: Scholen moeten een geïntegreerd curriculum creëren waarin niet-cognitieve competenties ook worden gebruikt om cognitieve ontwikkelingen in lezen, schrijven, spreken en rekenen te stimuleren. Sport, spel, kunst en cultuur moeten leuk zijn, maar kunnen óók bijdragen aan de kerncompetenties.'

Daarnaast benadrukt de lector dat een brede school niet specifiek is bedoeld voor kinderen met een achterstand. 'Door het aanbieden van een voorschool vanaf twee jaar en de focus op individuele talentontwikkeling is een brede school wel heel geschikt voor kinderen met een achterstand. Dit moet er ook weer niet toe leiden dat het kind vanaf twee jaar "in de schoolbanken terecht komt". Juist het spelen, voorzien van extra context, helpt kin-

deren bij hun taalontwikkeling. Ook ouders uit sociaal sterke milieus moeten de brede school gaan zien als dé basisschoolvoorziening die het beste te bieden heeft voor hun kinderen.'

TIJDGEEST

De maatschappij heeft zijn buik vol van veranderingen in het onderwijs. De economische crisis maakt investeren in onderwijs ook niet makkelijker. Van der Kooi is desondanks gemotiveerd. 'Als HR hebben we vertrouwen in de brede school en zijn toegevoegde maatschappelijke waarde. Daarom blijven wij, wellicht tegen de tijdgeest in, investeren in dit thema.'

Het lectoraat brede school maakt onderdeel uit van het kenniscentrum Urban Talent. Kerndoel van hun vierjarige onderzoeksprogramma is talentontwikkeling bij kinderen en jongeren. Studenten van ISO (sociale opleidingen) en IVL (lerarenopleidingen) kunnen in alle fasen van hun studie participeren in de (praktijk) onderzoeken die in samenwerking met het werkveld uitgevoerd gaan worden. Brede samenwerking tussen deze instituten is cruciaal. De betrokken lectoren zullen in de komende jaren ook invulling gaan geven aan minoren, I-labs en intensievere samenwerking met andere instituten.

De uitkomsten van het werk van het kenniscentrum gaan dienen als basis voor het ontwikkelen van het curriculum. Einddoel is 'een nieuwe ontwikkelingscontext voor de kinderen van de brede school volgens de visie van de HR'. Van der Kooi: 'Ik verwacht veel *spin-off* doordat de HR op allerlei manieren in contact staat met het werkveld. Ook collegevoorzitter Jasper Tuytel is een enorme fan van de brede school.'

Voor de realisatie van de brede scholen vertrouwt Van der Kooi op de daadkracht van professionals. 'Als scholen en kinderopvangorganisaties een brede schoolvoorziening willen starten en aan bepaalde vastgelegde voorwaarden voldoen, dan zou de overheid een directe geldstroom moeten faciliteren. Zo zal er ook minder geld in de bureaucratie van onderwijs en gemeenten verdwijnen.'

'Misschien', oppert de lector ten slotte, 'moeten we zelfs helemaal af van het begrip brede school en ons gaan richten op de nieuwe integrale kindcentra.' □

Sabine Schipper

'ER ZIJN 1200 BREDE BASISCHOLEN. ALS JE DIE NAAST ELKAAR ZET, ZUL JE WEINIG OVEREENKOMSTEN ONTDEKKEN.'

MEELOPEN MET... DEELTIJDER FRANK KREUK

Niet elke student die door de gangen van de hogeschool loopt, komt direct van de havo. Er zijn ook studenten die pas later gaan studeren en daardoor vaak werk, gezin en studie combineren. Frank Kreuk (45), student lerarenopleiding maatschappijleer, lid van de medezeggenschapsraad en vader van vijf is een van hen.

FOTO S: MELISSA SMINK

DINSDAG. OP DE HR.

18.20

'Ik voel me geen student', zegt Frank Kreuk. Voor de vader van vijf is het de eerste keer dat hij studeert. 'Na de Its ben ik gaan werken als leerling elektricien.' In de weekenden was hij roadie: 'Ik reed bandjes rond met een busje en stemde de gitaren.' Van het een kwam het ander en uiteindelijk werd hij eigenaar van een bedrijf dat licht- en geluidsmaterialen verhuurde. 'In 2009 ging ik failliet, maar daar ben ik geen moment ongelukkiger van geworden.' Met zijn vingers tikt hij zachtjes op zijn schrijfblok, ongeduldig wachtend tot de les begint.

18.40

'Meer begrip betekent meer verdraagzaamheid', leest Frank voor. De klas bespreekt vandaag de proeftoets multiculturele samenleving. Even blijft het stil. 'Wat je zegt is op zich niet fout', antwoordt docente Nina Adriaanse. Lachend kijkt Frank op van zijn blaadje: 'Op zich niet fout, daar doe ik het voor.'

WOENSDAG. THUIS.

16.30

'Hier studeer ik', zegt Frank terwijl hij de logeer- annex studeerkamer laat zien. Op het bureau staat een iMac. 'Ik studeer 's avonds en in het weekend. De kinderen bepalen eigenlijk hoe laat en hoe lang. Als ze rustig zijn, kan ik beter leren.' Hij pakt het *Handboek vakdidactiek maatschappijleer* op; er is nog veel te leren voor de komende toetsweek.

17.00

Met een klein mesje snijdt Frank mozzarella. De kaas verdwijnt in een kom met rucola-sla, courgette en gegrilde tomaatjes. Om het af te maken pakt hij de keukenmixer voor verse basilicumpesto. 'Vanavond eten we salade en pasta met kaassaus en pistachenoten', vertelt Frank terwijl een heerlijke geur zich door de keuken van zijn flatwoning in Rotterdam-Zuid verspreidt.

17.50

Om toegelaten te worden tot de lerarenopleiding moest Frank een 21+ toelatingstest doen voor Nederlands, Engels, geschiedenis en maatschappijleer. 'Ik heb mezelf een jaar de tijd gegeven om mijn propedeuse te halen. Door de geboorte van mijn jongste zoon in oktober heb ik een aantal tentamens niet gehaald, maar ik ga alles op alles zetten.' Hoewel zijn oudste dochter (21) het huis al uit is en zijn oudste zoon (17) bij zijn vorige partner woont, blijft het voor Frank een heel karwei om rustig te leren. 'De jongste wil maar niet slapen. Hij huult meestal tot een uur of acht. *Goede Tijden Slechte Tijden* is een beetje het ijkpunt.'

18.40

'Eet je bord leeg Mamaloe, anders wordt Pipo boos.' Frank brengt een kleine lepel met pasta naar de mond van zijn tweejarige dochter Sophie. Veel last heeft hij vanavond niet van zijn kinderen; de jongste slaapt na zijn fles en Sophie en Levi (4) eten rustig hun pasta op. 'Als ik mijn propedeuse heb gehaald, wil ik misschien switchen. Het liefst naar hbo recht. Dan wil ik hier in de flat een kantoorje openen.' Voorlopig blijft het voor Frank nog bij dromen; eerst maar eens die propedeuse halen. ■ *Melissa Smink*

AFGESTUDEERD

ERIK VAN LOON

**Tot 2000: bedrijfseconomie en WdKA
Nu: kunstenaar en oprichter stichting Aquarius**

Bedrijfseconomie en autonome beeldende kunst: geen alledaagse studiecombinatie. Erik van Loon (40) is dan ook geen alledaags figuur. De zelfbenoemde 'kunsteconoom' richtte in 2008 de Stichting Aquarius op om in de Maas te kunnen zwemmen. 'Ik wil pionieren, geschiedenis schrijven.'

HET BEGON ALLEMAAL MET EEN OPVALLENDE DAAD IN 2008: 'OM AAN EEN VRIEND TE DEMONSTREREN DAT JE PRIMA ROND HET NOORDEREILAND KUNT ZWEMMEN, SPRONG IK IN DE MAAS. Al snel was ik omsingeld door politie, brandweer en ambulance. Men dacht dat ik een drenkeling was. Dat misverstand was snel opgehelderd, maar ik kreeg wel 150 euro boete wegens zwemmen op een plek waar het niet mocht, zonder legitimatie.'

De 'Dwaas in de Maas', zoals het *Rotterdams Dagblad* kopte, organiseerde daarop, met de benodigde vergunningen, een evenement waar meer dan vijftig mensen zich voor inschreven. Omdat hij het klein wilde houden, zwom Van Loon die eerste keer met dertien deelnemers het Rondje Noordereiland, met de Erasmusbrug als start en finish. Inmiddels heet het evenement King of the Rivers Rotterdam en is het 'gecontroleerd gegroeid' naar 113 deelnemers in 2011. Van Loon vindt het jammer dat het Havenbedrijf Rotterdam bepaald geen voorstander is van het zwemfestijn. 'Deze rivier is een economische motor van jewelste, het is een *highway* van transport en brengt gigantisch veel werk, kennis en andere zaken de stad in. **Die rivier mag best wel één keer per jaar centraal staan in zo'n evenement. Zie het als een eerbetoon aan de Maas.'** Maar het Havenbedrijf ziet de ludieke zwempartij vooralsnog als een belemmering van de scheepvaart en een veiligheidsrisico.

KONING OF KONINGIN

Hoofdzak van King of the Rivers, dat inmiddels ook een Amsterdam-editie kent, is aandacht voor schoon water. Van Loon is uitdrukkelijk tegen commercialisering of het omvormen tot een officiële wedstrijd, ook al zou de gemeente volgens hem liever zien dat het rondje eiland-zwemmen een officiële KNZB-aangelegenheid wordt. 'Iedereen is bij ons koning of koningin van de rivier. Natuurlijk vinden we het geweldig als topzwemmers ook meedoen, maar ze zijn net zo belangrijk als de andere deelnemers.'

Geen profs gehuld in ultrasnelle pakken met stickers van

FOTO: JORRIT 'T HOEN

GELEERD OP DE HR:

'Ik ben niet gevormd door het onderwijs.'

GEMIST OP DE HR:

'Bij bedrijfseconomie ben je niet bezig met een tastbaar product, je werkt vooral met cijfertjes.'

Ik vond dat niet inspirerend.'

sponsors dus. Die idealistische houding van Van Loon is ook zijn zwakke plek. Tot nu toe was hij zelf de grootste geldschietter, maar de financiering wordt steeds lastiger. **Van Loon realiseert zich wel dat het zonder sponsor onmogelijk zal zijn** om de King of the Rivers 2012 en de geplande festiviteiten eromheen - een Prinsenhoofd-diner voor alle deelnemers plus bewoners van het Noordereiland en een Schoon Water Markt - te laten plaatsvinden. 'Dus een sponsor is zeer welkom, liefst eentje die het benodigde bedrag van zo'n 15.000 euro kan bieden in ruil voor zijn prominent gevoerde naam: De Eneco King of the Rivers, of Evides, of Havenbedrijf. Dat zou geweldig zijn.'

VRIJE AGENDA

Van Loon werkt sinds 2008 meer dan fulltime aan zijn 'waterevenementen'. Naast de King of the Rivers organiseert hij schoonmaakacties van rivieren (op 22 maart Wereldwaterdag) en op Midzomernacht de zeemeerminnenparade in Scheveningen. Onlangs schreef hij een boek over zwemmen in open water en ook geeft hij clinics. Keerzijde is dat het tot nu toe nauwelijks wat oplevert. Zijn gebrek aan geld bracht hem in het verleden zelfs een tijdje bij de Voedselbank.

Zijn afgeronde studie bedrijfseconomie heeft weinig aan zijn leven toegevoegd, vindt Van Loon zelf. En na drie jaar stopte hij met zijn deeltijd studie autonome beeldende kunst op de Willem de Kooning Academie, omdat docenten hem niet genoeg vrijheid gaven. **'De Erik die je ziet, is iemand die heel erg authentiek is, die niet gevormd is door het onderwijs.** Ik ben nu niet heel anders dan toen ik veertien was, en dat is een zegen. Mijn levensstijl brengt mij een gevoel van vrijheid, ik ben eigen baas, ik heb een vrije agenda met ruimte voor spontaniteit. Ik wil nieuwe dingen ondernemen, pionieren, geschiedenis schrijven! Daarvoor betaal ik een hoge tol: mijn auto is in beslag genomen, ik heb moeite met mijn hypotheek en er zijn twee vriendinnen bij me weggegaan. Maar toch voel ik me gelukkig.' □

Sabine Schipper

CV

1992 tot 1998:

Bedrijfseconomie, HES

1998:

Autonome beeldende kunst (deeltijd, na drie jaar gestopt)

1998 - 2012:

Actief als autonoom kunstenaar (o.a. film, performance, beeldende kunst)

2008:

Oprichting Stichting Aquarius, eerste editie Rondje Noordereiland

**COLUMN
ERNEST VAN DER KWAST**

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

VERWONDERING

OP DE WEBSITE VAN CBK ROTTERDAM VIND IK ENKELE ZEEFDRIJVEN EN SCHILDERIJEN VAN MARINUS BOUT. Ze voeren mij terug naar mijn jeugd. Het zijn de diepe kleuren, het zijn de abstracte beelden: een grote kikker, een zwevende tafel. Als jongetje heb ik er met grote verwondering naar gekeken en nog steeds kijk ik er met een blik naar die niet alles begrijpt. Ik zat op de basisschool in de klas bij de zoon van de kunstenaar. Op sommige dagen mocht ik bij hem spelen. Huize Bout stond op het terrein van de Montessorrischool in Kralingen. Je kon het bereiken via een groot hek dat voor de ingang van de school stond. Het was niet altijd geopend, maar de spijlen boden genoeg ruimte voor kleine jongens.

Soms denk ik dat ik nooit schrijver zou zijn geworden als ik Marinus Bout niet zou hebben zien schilderen. Hij was de eerste kunstenaar die ik aan het werk zag, zonder ook maar te weten wat een kunstenaar was. Ik mocht hem Rien noemen, maar mijn moeder vond dat niet goed. Van haar moest ik altijd 'vader van Florimond' zeggen.

Dit is wat ik me herinner: **de slaapkamer met het hoge bed, de fluwelen gordijnen, zijn tweede vrouw op wie ik stiekem een beetje verliefd was.** Florimond was de eerste die mij uitlegde dat je in een bed niet alleen slaapt, maar de uitleg was niet aan mij besteed. Ik keek liever naar de ezels en de doeken in de slaapkamer die ook als atelier diende. Het was een andere wereld en op die andere wereld was ik ook een beetje verliefd. De kunstenaar was bijna twintig jaar ouder dan mijn vader, maar hij had totaal geen moeite met druktemakers. Hij nam ons mee naar de bioscoop, naar Plaswijckpark, naar vernissages op de Witte de Withstraat. Ik herinner me dat hij op dezelfde dag als mijn moeder jarig was, en dat ik liever zijn verjaardag vierde. (Mijn moeder, over de telefoon, misschien met tranen in haar ogen: 'Je mag blijven, Ernest. Blijf maar.')

Na mijn jeugd zag ik Marinus Bout nog één keer. Ik werkte bij restaurant De Engel en liet hem uit. Gedurende de hele avond had ik hem niet durven aanspreken, maar op de stoep was de schroom eindelijk van mij afgevallen. We spraken kort, veel te kort. En ik vergat hem te danken voor de wereld die hij voor mij had geopend. Enkele maanden later overleed hij. ■

Ernest van der Kwast is schrijver. Zijn laatste boek is Mama Tandoori.

Studenten en medewerkers van de Hogeschool Rotterdam kunnen een gratis mini-advertentie voor niet-zakelijke mededelingen plaatsen. Buitenstaanders (met een commercieel doel) kunnen tegen betaling een mini-advertentie plaatsen, kosten €25,- excl. btw per 25 woorden of een veelvoud daarvan. Aanleveren via profielen@hro.nl.

mini's

DAMESHERENKAPPER.NL Knippen voor € 11,-. Studentenkapper 't Pakhuis, Oostzeedijk 316, Rotterdam (let op, ziet eruit als een antiekzaakje), tel 010-411 32 09. De kapper gaat ook koken! Kijk ook eens op dekokendekapper.nl.

Leer een land kennen als **VRIJWILLIGER!** Fantastische internationale vrijwilligersprojecten. Twee weken weg of enkele maanden? Afrika, Azië, Latijns-Amerika of Europa? Kijk op www.siw.nl.

DE LIER VERKEERSOPLEIDINGEN Oostzeedijk 154. Lid BOVAG. 1e tien autorijlessen € 19,50 per les, daarna € 26,50 per les. Speciaal studentenpakket! 40 lessen à € 22,50,- per les. Telefoon 010-425 77 26.

STUDIEVOORLICHTING zoekt pr-studenten. Lijkt het je leuk om ons te helpen met verschillende voorlichtingsactiviteiten? Meld je dan nu aan bij Studievoorlichting via oriënteren@hr.nl of 010-794 44 00.

DE RIJSCHOLEN CONCURRENT Speciaal studentenpakket! 30 rijlessen à € 22,50 per 50 minuten. Rijbewijs te behalen vanaf 10 dagen. Kijk voor meer informatie op onze site www.rijscholen-concurrent.nl of bel 010 -437 25 77.

Ben je op zoek naar een leuk **ORKEST?** Dan is het studentenharmonieorkest Majeur iets voor jou. Kom eens kijken bij onze repetitie op dinsdagavond van 19.30 tot 21.30 aan de Oudedijk 113. Meer info op www.majeur.net of mail majeur@eur.nl.

FOLLOW US:
TWITTER.COM/PROFIELEN
FACEBOOK.COM/PROFIELEN
PROFIELEN.HR.NL

TIP

MEDITEREN

EEN WEEKEND STIL ZIJN

Mediteren is misschien niet de meeste vanzelfsprekende weekendontspanning voor studenten, maar waarom zou je het niet een keer proberen? Van 16-18 maart is er een meditatieretraite voor jongeren van 16 tot 28 jaar in centrum De Weijst in Handel (N-Br). Een weekend om bekend raken met meditatie, stilte en verdieping. Op het programma staan onder andere zitmeditatie, loopmeditatie en yoga. *Meer info:* www.simsara.nl, idassen@bart.nl, hansgijsen@msn.com.

TIP

NIEUWE GAY STUDENTENVERENIGING

GAYSr PRESENTS: NERDS ON ACID

Gaysr staat voor: gay students Rotterdam, een vereniging die bestaat uit studenten van de Hogeschool Rotterdam en Erasmus Universiteit. In november vorig jaar hadden ze met 120 mensen hun openingsfeest Born this Gay, maar op 3 maart staat er weer een feest op de agenda: Nerds on Acid. *Check* www.gaysr.nl of [facebook.com/gaysr](https://www.facebook.com/gaysr) voor meer info en tickets.

BOEK

ONGEHOORDE LIEFDE

Deze maand verschijnt van de hand van de Britse Olivia Fane *Uit liefde voor Josiah*, een roman over de liefde. Vreemde liefde, geheime liefde, ongehoorde liefde, maar alles behalve 'gewone' liefde. De ouders van de hoofdpersoon Josiah hebben elkaar leren kennen in een psychiatrische inrichting. Volgens de maatschappelijke conventies is zijn moeder Eve mooi, briljant en gek, en zijn vader, de tuinman Gibson, stil en gek. Zeven jaar lang leven zij met z'n drieën in een soort Hof van Eden, totdat Josiah leerplichtig wordt en Eve weigert hem naar school te doen. Op tamelijk brute wijze wordt Josiah door het maatschappelijk werk uit huis gehaald en naar school gebracht, waarop beide ouders instorten. Josiah belandt in een kindertehuis waar hij wordt omringd door niet al te capabele maatschappelijk werkers en wrede leeftijdsgenoten. Zijn kennismaking met de Cambridge-docent Thomas Marius biedt een uitweg uit de troosteloosheid en een terugkeer naar het Hof van Eden uit zijn jeugd. Elke zaterdagochtend belt de dan veertienjarige jongen bij hem aan om les in Latijn te krijgen. Na een mislukt huwelijk en een nooit ontloken homoseksuele verliefdheid leeft Thomas voor de wetenschap. **De mooie Josiah brengt hem opnieuw in contact met het zintuiglijke leven, met verlangen en liefde.** Een ongehoorde liefde, dat beseft Thomas terdege, die diep de klassieken induikt om zijn gevoelens voor de jongen 'te rechtvaardigen, te normaliseren en van tijd tot tijd te verheerlijken'. Josiah ondertussen blijkt zeer ontvankelijk voor de lessen en gebruikt ze als alibi om dichterbij Thomas te komen. De personages die tot dan toe vooral papieren helden zijn, komen nu echt tot leven. **Ook als lezer word je uitgedaagd om te kijken naar je morele oordelen. Wie overschrijdt nu de grens?** Is dat Thomas, die duidelijk zwaar verliefd is, maar alle zeilen bijzet om geen seksuele relatie te beginnen. Of is dat Josiah, een kind nog, maar wel een kind dat zich bewust is van Thomas' en zijn eigen lusten, en die daarin grote risico's neemt. Het boek zwalkt lang tussen ongeloofwaardige chicklit en (quasi)intellectuele bespiegelingen totdat de schrijfster Olivia Fane met dit thema aan de slag gaat. Het is zonder meer gedurfd dat ze - *in this day and age* - deze open zenuw zo vaardig blootlegt. **■ Esmé van der Molen**

WIE BEN JIJ DAN?

ANDREI VREELING (19)
Eerstejaars lerarenopleiding
Nederlands

Studie en bijbaan combineren?
Voor de meeste studenten lastig genoeg. Andrei gaat een stap verder. Hij is lid van de medezeggenschapsraad, redacteur op het web, voorzitter van de jongerenraad Hellevoetsluis en bestuurslid bij de jongerenafdeling van de SP.

Baantje...

'Omdat ik de PvdA te rechts vind, heb ik gekozen voor de SP. Ik geloof in democratische en socialistische idealen. En ik voel het als mijn plicht om op te komen voor jongeren; zij zijn toch de toekomst van het land. Daarnaast ben ik voorzitter van de Hellevoetse jongerenraad. We geven advies aan de gemeenteraad over jongerenzaken. Begin 2010 vroeg ik het gemeentebestuur waarom er eigenlijk geen jongerenraad was. Toen kreeg ik het antwoord "richt er zelf maar een op". En dat heb ik vervolgens samen met anderen ook maar gedaan.'

Met één miljoen...

'Dat zou ik op een spaarrekening zetten en flink laten groeien. Daarna zou ik het aan de overheid geven die daarmee bijvoorbeeld de basisbeurs voor de master opnieuw kan invoeren. Een dure auto hoef ik niet. Materiële zaken zijn maar iets tijdelijks.'

Levensmotto...

'Als ik een CDA'er was, zou dat 'gaat heen en vermenigvuldigt u' zijn. En met mijn linkse overtuiging zou het eerder iets zijn van 'ontwaakt, verwerpen der aarde'. Ik doe alleen niet aan een levensmotto. Je moet zelf bepalen hoe je je leven wilt leiden. Bind je niet aan een quote.'

Favoriete website(s)...

'Dat zijn toch wel de websites waar ik voor schrijf. Krapuul.nl, over normen en waarden, is journalistiek, terwijl KutBinnenlanders.nl juist lekker ordeloos is. Deze site is er voor 'een gezamenlijke zoektocht naar de cultuur en identiteit van de échte KutBinnenlander!' Bij de nieuws- en opiniesite Ontfrissend.nl ben ik net chef-redactie geworden.'

Over tien jaar...

'Daar kan ik niks over zeggen. Dat is echt te ver vooruit voor mij. Ik wil me liever bezighouden met de dingen die er nu toe doen.' ■ *Melissa Smink*

**BEDRIJFSBUREAU
STUDIEVOORBEREIDING**
Museumpark H00.035,
010-794 60 00

BUREAU INSCHRIJVING
Museumpark H02.017,
010-794 42 00
Open: 8.30-17.00

**CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD
(CMR)**
Museumpark H00.044,
010-794 45 18

**CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE
CONTACTPERSOON:** Coen Duijverman
Kralingse Zoom N1.116,
010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX
Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

**DECANEN
Academieplein
(ook voor Pieter de Hoochweg)**
Afspraak aanvragen via
AfspraakDecaanKZ@hr.nl
Marie-Enne Brassier (ma/di/do),
010-794 48 44, kamer I 0.10,
m.e.brassier@hr.nl
Simone Huijbregts (ma/di/do/vr), 010-
794 49 82, kamer I 0.06,
s.i.huijbregts@hr.nl
Henk de Klerk (ma/di/wo), 010-794 48
45, kamer I 0.08, h.g.de.klerk@hr.nl

Museumpark
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanmu@hr.nl
Evelien Suijkerbuijk (di/wo/do mo./vr),
010-794 50 64, kamer MP.H01.014,
e.e.m.suijkerbuijk@hr.nl
Clariet Helwig (ma-vr), 010-794 42 52,
kamer MP.H01.019, c.p.helwig@hr.nl
Serge Feldmann (ma-vr), 010 - 794 42
56, kamer MP.H01.013
s.d.feldmann@hr.nl

Kralingse Zoom
Studenten kunnen een afspraak maken
via afspraakdecaanzk@hr.nl
Janna Verdonk (ma/di/do/vr, oneven
weken vr afwezig), 010-794 62 48,
kamer 01.305, j.verdonk@hr.nl
Jan van Westrenen 010-794 62 84,
kamer 01.230, j.g.van.westrenen@hr.nl
Peggy Schultz (ma/di/wo/do), 010-794
62 83, kamer 01.307, p.j.schultz@hr.nl

Wijnhaven 61 en 107/Blaak
Dagelijks inlooppreekuur van 12.00 tot
13.00.
Cas Jönsthövel (ma mi/di/do), 010-794
47 85, kamer W.0.151, c.l.jonsthovel@
hr.nl
Eveline Glansbeek (ma, do, vr), 010-
794 47 85 of 46 96, kamer W 0.151,
e.f.m.glansbeek@hr.nl
Dorie Geers (ma-wo, vr), 010-794 46 96,
kamer W 0.153, d.m.geers@hr.nl

Pabo Dordrecht
Evelien Suijkerbuijk (do middag),
078-611 26 20, kamer 2.09,
e.e.m.suijkerbuijk@hr.nl

HR SERVICES
Westblaak 88-110, 3012 KM Rotterdam
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE
Kralingse Zoom, K.02.224, 010-794 60
05, internationaloffice@hr.nl

KEUZEONDERWIJS
Voor vragen over keuzeonderwijs
(keuzevakken en minors)
Museumpark H10.033,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hr.nl

MEDIATHEKEN
Info op <http://mediatheek.hro.nl>
Catalogus op <http://vubissmart.hro.nl>
Academieplein
010-794 48 20. Open: ma/di/do 8.30-
21.00, wo/vr 8.30-17.00

Kralingse Zoom
010-794 62 78. Gebouw II, K.N1.104.
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-
21.00, vr 9.00-16.30

Museumpark
010-794 43 93. Open: ma t/m do 8.30-
21.00 u en vr 8.30-16.30
Onderwijswerkplaats: ma/di 8.30 -
21.00, wo/do 8.30 - 17.00,
vr 8.30 - 16.00

Wijnhaven
010-794 47 02 (balie),
010-794 47 73 (kunstkelder),
010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00,
vr 8.30-17.00

Pabo Dordrecht
078-611 26 15. Open: ma 9.00-18.30, di
10.00-14.00 en 18.00-20.30,
wo/vr 10.00-14.00, do 9.00-16.30

Onderwijswerkplaats
ma 9.00-18.30, di 10.00-15.00 en
18.00-21.00, wo 9.00-17.00, do 9.00-
19.00, vr 10.00-15.00
NB: Tijdens schoolvakanties zijn er
gewijzigde openingstijden!

MENTORATEN
Museumpark MP H01.041,
010-794 51 06

Amani
Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hr.nl

Antuba
Voor Arubaanse en Antilliaanse
studenten www.antuba.nl
010-794 53 29, www.antuba.nl,
antuba@hr.nl

Makandra
Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hr.nl

Lale
Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hr.nl,
mentoraatlale.hyves.nl.

POWERPLATFORM
Voor en door studenten met een
functiebeperking
Kralingse Zoom, 010-794 62 48,
www.powerplatform.nl.

**READERSHOPS
Academieplein**
kelder: A.K.24. Open: ma/do: 8.30-18.30,
di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30
Kralingse Zoom
In Selexy.

Open: ma t/m vr 9.00-17.00

Museumpark
L-1.134 - kelder
Open regulier: ma/do 9.00-10.30,
13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-10.30, 13.00-14.00.
Aangepaste openingstijden in de eerste
lesweek van een kwartaal en tijdens
de introductieweek. ma/do 9.00-12.30,
13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr
9.00-12.30, 13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT
010-794 44 11
Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein,
B.1.02, ictac@hr.nl

Kralingse Zoom,
01.425, ictkz@hr.nl

Museumpark,
H01.030, ictmu@hr.nl

Wijnhaven/Blaak,
0.316, ictwi@hr.nl

STEUNPUNT STUDERENDE MOEDERS
Museumpark ML0.0.4p (t.o.
fietsenstalling), 010-2067559,
info@studerendemoeders.nl,
www.studerendemoeders.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)
Museumpark H01.041, 010-794 51 06.
Open: ma-vr 9.00-17.30

STUDIEKEUZECENTRUM
Museumpark Visitor Centre, 010-794 52
52, studiekeuzecentrum@hr.nl
Open: 9.00-17.00

STUDIEVOORLICHTING EN AANSLUITING
Museumpark Visitor Centre,
010-794 44 00,
studievoorlichting@hr.nl
Open: ma en wo: 9.00-20.00 di, do en vr:
9.00-17.30. Iedere 2e zaterdag van de
maand: 10.00-14.00

TAALDESK
Algemene vragen over taal
(zowel Nederlands als Engels) en
bijspreekmodules kunnen gesteld
worden via taaldesk@hr.nl.

POST HBO
Hogeschool Rotterdam Transfergroep
transfergroep@hr.nl
www.transfergroep.nl
010-794 68 00

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR STUDENTEN
Academieplein**
Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hr.nl
Marijke Hagen-Sallevelt:
m.g.j.t.hagen-sallevelt@hr.nl

Kralingse Zoom
Jan Roel van Zuilen: j.r.van.zuilen@hr.nl
Bertine van Hillo-Visser: b.e.van.hillo-
visser@hr.nl

Museumpark
Henk Vermeulen: h.j.m.m.vermeulen@
hr.nl
Tine van Duijn: t.van.duijn@hr.nl
Wijnhaven/Blaak
Aad van der Star: a.van.der.star@hr.nl
Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hr.nl

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR PERSONEEL**
Ahmet Kuyumcu: a.kuyumcu@hr.nl
Gertrud Bartels: g.m.e.bartels-van.der.
ham@hr.nl

**ADRESSEN OPLEIDINGEN
Hogeschool Rotterdam**
Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 00 00
www.hogeschool-rotterdam.nl

Academieplein
• Instituut voor Engineering en Applied
Science
• Instituut voor Bouw en Bedrijfskunde
• Instituut voor Communicatie, Media en
Informatietechnologie
• Bedrijfskundige informatica
• Informatica
• Technische informatica
• Rotterdam Academy
G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG
Rotterdam
Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61
• Instituut Willem de Kooning Academie
voor
'Art, Media, Design & Leisure'
Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 47
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom
• Rotterdam Business School
• Instituut voor Commercieel
Management
• Instituut voor Financieel Management
Kralingse Zoom 91, 3063 ND Rotterdam
Telefoon (010) 794 6201

Lloydstraat
• Hogeschool voor de Zeevaart (MAROF)
Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
Telefoon (010) 448 64 00

Museumpark
• Instituut voor Gezondheidszorg
• Instituut voor Lerarenopleidingen
• Instituut voor Sociale Opleidingen
• Hogeschool Rotterdam Transfergroep
Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht
Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoochweg
• Instituut voor Communicatie, Media en
Informatietechnologie
• Communicatie
• Communication and Multimedia Design
• Grafmediatechnologie
Pieter de Hoochweg 129, 3024 BG
Rotterdam
Telefoon (010) 794 65 16

RDM campus
Heijlplaatweg 21, 3089 JC Rotterdam
Telefoon (010) 794 92 00
Regiolocaties

Wijnhaven 107
• Instituut voor Managementopleidingen
(voltijd)
Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
Telefoon (010) 794 80 00

PROFIELEN

**ZIE EN LEES
DE INTERVIEWS
VANAF PAGINA 18**

Broers!
Zelfde gezin, zelfde studie